

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่

ศักดิ์ชัย บวรเดชภักดี

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย

ศักดิ์ชัย บวรเดชภักดี

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

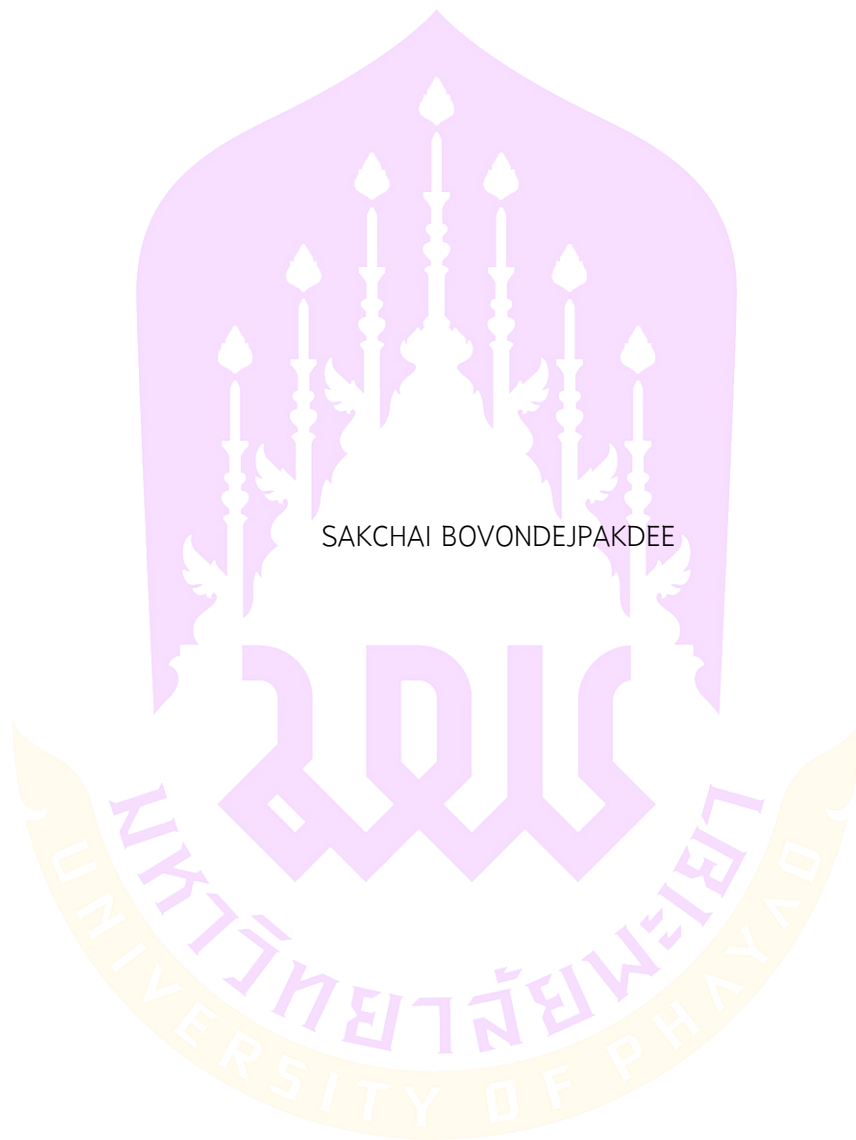
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มิถุนายน 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ROLES OF ADMINISTRATION IN THE PROMOTION OF LEARNER'S
ETHICS IN CATHOLIC SCHOOL OF CHIANG RAI DIOCESE

SAKCHAI BOVONDEJPAKDEE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

June 2021

Copyright 2021 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย

ของ ศักดิ์ชัย บวรเดชภักดี

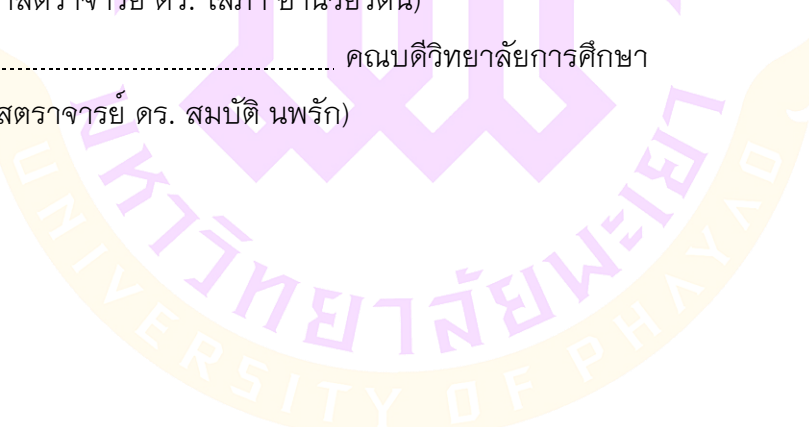
ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ชาตรูประชีวิน)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร. ณัฐวุฒิ สัพโส)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โสภา อำนวยรัตน์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัตน์)

เรื่อง:	บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	ศักดิ์ชัย บวรเดชภักดี, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2563
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ดร. ณิชวุฒิ สัทโส
คำสำคัญ:	บทบาทของผู้บริหาร, จริยธรรม

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย จำนวน 162 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากการศึกษาค้นคว้าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการอภิบาล ด้านการเผยแผ่ธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการและมาตรฐาน ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านการศึกษา ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า โดยรวมแตกต่างกัน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการอภิบาล ด้านการเผยแผ่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และด้านการจัดการและมาตรฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย โดยรวมแตกต่างกัน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเผยแผ่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านการศึกษา ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และด้านการจัดการและมาตรฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

Title: ROLES OF ADMINISTRATION IN THE PROMOTION OF LEARNER'S ETHICS IN CATHOLIC SCHOOL OF CHIANG RAI DIOCESE

Author: Sakchai Bovondejapakdee, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2020

Advisor: Dr. Natthawut Sabphaso

Keywords: executive role, ethics

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the role of administrators in promoting student ethics in Catholic schools of Chiang Rai Diocese 2) to compare the roles of administrators in promoting student ethics in Catholic schools of Chiang Rai Diocese classified by educational background and work experience. Sample group including administrators and teachers in Catholic schools of Chiang Rai Diocese, 162 people used a questionnaire as a study tool. The data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. The results of the study revealed that the role of administrators in promoting student ethics in Catholic schools of Chiang Rai Diocese Overall and each side were at a moderate level. When considered individually, it was found that Pastoral Dharma propagation There was the highest average, followed by management and standards. In helping the poor in education Atmosphere, Environment and Resources And the side with the lowest average was learning activities. A comparison of roles of administrators in promoting student ethics in Catholic schools of Chiang Rai Diocese Classified by educational background, it was found that there were 6 different aspects, namely, pastoral care. Dharma propagation In helping the poor in education Learning activities Atmosphere, Environment and Resources And management and standards The statistical significance of 0.05 and the comparison of roles of administrators in promoting student ethics in Catholic schools of Chiang Rai Diocese. Categorized by work experience, it was found that there were opinions about the role of administrators in promoting student ethics in Catholic schools of Chiang Rai Diocese. In total, differing from 4 aspects, namely, the Dharma propagation In helping the poor in education Atmosphere, Environment and Resources And management and standards Statistically significant at 0.05.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.ณัฐวุฒิ สักปโล อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะกรรมการทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนตรวจรอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ณัฐวุฒิ สักปโล อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ พร้อมทั้งตรวจรอบ ปรับปรุงแก้ไข จนทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ รองคณบดีฝ่ายคุณภาพนิสิต วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา นายวรพงษ์ สันติวงศ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และบาทหลวงพิเชฐ แสงเทียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาเซเวียร์เชียงใหม่ ที่กรุณาให้คำแนะนำ แก้ไขและตรวจรอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า จนทำให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สมบูรณ์และมีคุณค่า

ขอขอบพระคุณผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมืออย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณครูบาอาจารย์ เจ้าหน้าที่ทุกท่าน และมหาวิทยาลัยพะเยา ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทั้งปวง และคอยให้คำแนะนำระหว่างการศึกษามาโดยตลอด

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว ที่สนับสนุนและคอยให้กำลังใจทุกเวลาที่เหนื่อยล้า ให้ความช่วยเหลือทุก ๆ ด้าน จนการเรียนผ่านพ้นไปได้ด้วยดี จนสามารถทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ศักดิ์ชัย บวรเดชภักดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1.....	1
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	8
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	8
บทที่ 2	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา	10
การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน.....	16
องค์ประกอบในการส่งเสริมจริยธรรม	23

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
บทที่ 3.....	45
วิธีดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
บทที่ 4.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage).....	49
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารในส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ โดยใช้การทดสอบ (F-test และ one-way ANOVA) ได้แก่ ระดับอุดมศึกษาและประสบการณ์การทำงาน.....	50
บทที่ 5.....	71
บทสรุป.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผลการวิจัย.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม.....	87

ภาคผนวก93

 ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย 94

 ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย95

 ภาคผนวก ค การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม.....101

ประวัติผู้วิจัย 102

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ (โดยภาพรวม)	51
ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการอภิบาล.....	52
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ด้านการเผยแพร่ธรรม.....	53
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านการศึกษา.....	54
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ด้านการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้.....	56
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร.....	57
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ด้านการจัดการและ มาตรฐาน.....	59
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา..	61
ตาราง 10 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล เชียงใหม่ด้านการอภิบาล จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	62

ตาราง 11 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล
 เชียงรายด้านการเผยแพร่ธรรม จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....63

ตาราง 12 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล
 เชียงราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา63

ตาราง 13 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล
 เชียงรายด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....64

ตาราง 14 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล
 เชียงราย ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา65

ตาราง 15 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล
 เชียงราย ด้านการจัดการและมาตรฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....65

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรม
 นักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑล เชียงราย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
67

ตาราง 17 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑล
 เชียงรายด้านการเผยแพร่ธรรม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....68

ตาราง 18 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล
 เชียงราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน68

ตาราง 19 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล
 เชียงราย ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ..69

ตาราง 20 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
 บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑล
 เชียงรายด้านการจัดการและมาตรฐาน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน70

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	8
--------------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถานศึกษาแต่ละแห่งมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการถ่ายทอดวิชาความรู้ และทักษะที่จำเป็นในด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กนักเรียน และควรเป็นสถานที่ช่วยสร้างและส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กนักเรียนด้วย เพื่อช่วยให้เด็กสามารถมีชีวิตที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ในมาตรา 6 ไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และมีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” ทั้งนี้การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา อีกทั้งการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กรมสามัญศึกษา, 2544, หน้า 2) และเป้าหมายการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนได้ถูกกำหนดในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 หมวด 1 ข้อ 2 อีกทั้งปัจจุบันมีการตั้งองค์การมหาชนตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา คือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อการสร้างเกณฑ์มาตรฐาน และเพื่อการประเมินสถานศึกษา มีมาตรฐานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม คือมาตรฐานด้านผู้เรียนกำหนดไว้ว่าผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2548, หน้า 20)

แต่ปัจจุบันในประเทศไทยของเราก็ยังคงประสบกับปัญหาความเสื่อมทางคุณธรรม และจริยธรรม โดยผู้คนส่วนมากให้คุณค่ากันด้วยผลประโยชน์และสิ่งของ ละเลยคุณค่าทางด้านจิตใจ และคุณค่าความเป็นมนุษย์ ทำให้เกิดปัญหาการทุจริต ปัญหาโสเภณี ปัญหาการพนันและสิ่งเสพติด การใช้ความรุนแรงและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้ง

ปัญหาอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งนับวันยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ อันเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยทางด้านจิตใจและจริยธรรมเป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนด้วย (วิรัตน์ รัตนกำเนิด, 2551, หน้า 1) ดังตัวอย่างของผู้อำนวยการโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดลพบุรี ที่ได้ไปปล้นร้านทองภายในห้างสรรพสินค้าโรบินสัน จังหวัดลพบุรี พร้อมทั้งกราดยิงประชาชนและพนักงานในร้าน ทำให้มีผู้เสียชีวิต 3 คนและมีผู้ได้รับบาดเจ็บสาหัส 4 คน เมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2563 (ไทยรัฐ, 2563ก, สื่อออนไลน์) หรือในกรณีของลูกชายอายุ 16 ปี ที่ใช้มีดกระหน่ำแทงแม่แท้ ๆ ของตัวเอง จำนวน 12 แผล บาดเจ็บสาหัสเพียงเพราะความอยากมีชีวิตที่อิสระของตัวเอง ไม่ต้องการให้มีใครมาบังคับให้อยู่ในกรอบ หรือทำในสิ่งที่แม่ต้องการอยากให้เป็น และคิดว่าหากฆ่าแม่แล้วก็จะทำอะไรก็ได้ (ไทยรัฐ, 2563ข, สื่อออนไลน์) ชาวครูทำร้ายนักเรียน ซึ่งจากกรณีโลกโซเซียล มีการแชร์เรื่องราวของ “ครูจุ่ม” ครูห้องเด็กอนุบาล โรงเรียนเอกชนชื่อดังแห่งหนึ่งทำร้ายลูกศิษย์ ทั้งจิกผม ผลักจนล้ม จนเด็กหวาดผวา และแสดงอาการไม่ยอมไปโรงเรียนให้ผู้ปกครองได้เห็น ขณะที่ครูที่อยู่ในห้องอีก 2-3 คน ไม่มีใครเข้าไปห้ามปรามแต่อย่างใด (ไทยรัฐ, 2563ค, สื่อออนไลน์) ชาวครูสอนดนตรีล่อลวงสาววัย 16 ปี ไปทำอนาจาร หลังหลอกเหยื่อให้มาเป็นโมเดลลิงถ่ายชุดควาบหวิวในห้องพัก ผู้เสียหายหลงเชื่อรับงาน กลับถูกหว่านล้อมเข้าลวนลามและถ่ายคลิปเก็บไว้ดู (ไทยรัฐ, 2563ง, สื่อออนไลน์) และยังมีเรื่องราวที่เกี่ยวกับเรื่องผิดศีลธรรมอีกมากมายที่เราสามารถพบเห็นได้จากข่าวตามสื่อต่าง ๆ อันสะท้อนให้เห็นถึงความเสื่อมถอยทางจริยธรรมในสังคมไทยในปัจจุบัน

สำหรับโรงเรียนคาทอลิกต้องเผชิญกับปัญหาและความท้าทายที่เกิดขึ้นจริงในยุคปัจจุบัน กล่าวคือ 1) ปัญหาสภาพทางสังคมโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของชีวิตการเป็นอยู่ เป็นชุมชนเมืองและสังคมอุตสาหกรรม กำลังเคลื่อนเข้าสู่ “ระบบเศรษฐกิจขั้นที่สาม” อันเห็นได้จาก มีมาตรฐานการครองชีพสูง มีโอกาสทางการศึกษาที่หลากหลายและมีระบบสื่อสารมวลชนที่สลับซับซ้อน ความยากจนและหิวโหยแพร่กระจายอยู่ทั่วโลก ความขัดแย้งภายใน สงครามกลางเมือง ความเสื่อมโทรมของชุมชนเมือง การแพร่กระจายของอาชญากรรมในเมืองใหญ่และการขาดงบประมาณของรัฐที่สนับสนุนโรงเรียนที่ไม่ใช่ของรัฐ 2) ปัญหาลักษณะของเยาวชนในโลกปัจจุบัน 2.1) ความสามารถในการเรียนรู้ เยาวชนสามารถซึมซับความรู้ต่าง ๆ นานา จากแหล่งที่มาหลากหลายแต่ไม่สามารถจัดระเบียบและจัดลำดับความสำคัญของสิ่งที่ได้เรียนรู้มา ไม่สามารถคิดเชิงวิพากษ์เพื่อแยกแยะสิ่งที่จริงและสิ่งที่ดี ออกจากสิ่งตรงกันข้าม ไม่มีบรรทัดฐานทางศาสนาและศีลธรรม เพื่อที่จะทำให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้อย่างมีจุดหมายและเป็นอิสระ

เมื่อต้องเผชิญกับทัศนคติที่ไม่เป็นบวกต่อคุณค่าชีวิตและกระแสสังคม เยาวชนกลับได้รับรู้แนวความคิดอย่างคลุมเครือเกี่ยวกับความจริง ความงาม และความดี จนไม่รู้จะหันหน้าไปพึ่งใคร 2.2) ลักษณะร่วมกัน เยาวชนเป็นจำนวนมากตกอยู่ในภาวะที่ขาดเสถียรภาพอย่างรุนแรง ดำเนินชีวิตที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ขาดความสัมพันธ์ที่แท้จริง ทำให้ต้องทนทุกข์จากความโดดเดี่ยวและการขาดความรัก เยาวชนมีความวิตกกังวลอย่างมากถึงอนาคตที่ไม่แน่นอน ไม่สามารถค้นหาความหมายของชีวิตหรือพยายามหนีความโดดเดี่ยวด้วยการหันไปพึ่งสิ่งเสพติด กามารมณ์ หรือมีพฤติกรรมแปลกแยก ฯลฯ มีน้ำใจดีอย่างไรจุดหมายกระตือรือร้น และกระหายที่จะเข้าร่วมในขบวนการที่กำลังเป็นที่นิยมกัน แต่ไร้ทิศทางที่แน่ชัด และขาดสายใยผูกพันจากภายใน 2.3) การตั้งคำถามของเยาวชนที่มีต่อโลกและศาสนา คำถามที่มีคุณค่าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในเมื่อโลกอาจจบลงด้วยการทำลายล้างจากระเบิดปรมาณู คำถามที่มีต่อกระแสของอารยธรรมสมัยใหม่ที่ท่วมเอ่อในโลกด้วยวัตถุ ซึ่งอาจดูสวยงามและมีประโยชน์ แต่กลับต้องตั้งข้อสงสัยว่า จุดหมายของชีวิตเป็นเพียงการได้ครอบครอง “วัตถุ” เหล่านั้น หรือว่าจะมีสิ่งอื่นที่มีคุณค่าที่แท้จริงสูงกว่านั้น คำถามเกี่ยวกับความอยู่ดีธรรมที่แบ่งแยกคนที่มีอิสระและคนรวย ออกจากคนที่ถูกกดขี่และคนจน คำถามที่มีต่อศาสนาว่า ศาสนาสามารถที่จะให้คำตอบกับปัญหาเร่งด่วนที่ทำให้มนุษย์ต้องทุกข์ทรมานอยู่หรือไม่ และกับปัญหาที่ว่า ทำอย่างไรจึงจะมีความเชื่ออย่างลึกซึ้ง และดำเนินชีวิตอย่างมีความหมาย (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2562, หน้า 5)

โรงเรียนคาทอลิกจึงมีความมุ่งมั่นในการช่วยส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจุบันและอนาคตของประเทศชาติ โดยในกฤษฎีกาสัมชชาใหญ่ของพระศาสนจักรคาทอลิก ค.ศ. 2015 ได้กำหนดเป้าหมายแท้ของสถานศึกษาคาทอลิก คือ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รู้จักพระเจ้า สัมผัสความรักเมตตาของพระองค์ โดยมีพันธกิจ คือ 1) ต้องทำให้เอกลักษณ์และอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกปรากฏอย่างชัดเจนเสมอ พร้อมกับทั้งสร้างความเข้าใจกับบุคลากรในทุกระดับ 2) บริหารจัดการเรียนการสอนที่ยึดถืออย่างมั่นคงในคุณค่าพระวรสาร และได้รับการหล่อหลอมด้วยคุณค่าพระวรสารอย่างต่อเนื่อง 3) พัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรทุกคน ทุกระดับ ให้เจริญชีวิตเป็นแบบอย่าง 4) สอนและอบรมในทุกสิ่งที่เป็นความจริง ความดีงาม และความมั่งคั่ง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของมนุษย์ 5) ต้องช่วยเหลือครอบครัวของผู้เรียนให้รู้จักวิธีแนะนำความเชื่อให้กับลูก ๆ (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2563, หน้า 1) แต่กระนั้นก็ดีในช่วงเวลาที่ผ่านมานั้นสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยก็ได้มองเห็นถึงสภาวะอ่อนแอที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนคาทอลิก กล่าวคือ สภาวะที่คาดหวังว่าโรงเรียนคาทอลิกมีภาพลักษณ์ที่เน้นการพัฒนาจริยธรรม คุณธรรมให้กับนักเรียน

เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีที่เก่งหรือคนเก่งที่ดี เกิดสภาวะย้อนแย้ง คือ ผู้บริหารและครูขาดความรู้และทักษะในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่ นักเรียน (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2562, หน้า 83)

ผู้วิจัยเป็นคณาจารย์คนหนึ่งที่ยังสอนอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก ได้มองเห็นความสำคัญของการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนที่นับวันจะถดถอยลงด้วยสาเหตุต่าง ๆ สถานศึกษาแต่ละแห่งจึงควรจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ ในการส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้มีความประพฤติปฏิบัติตนตามลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม เพื่อให้เป็นคนที่มีคุณภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจดีงามต่อไป จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมแก่เด็กนักเรียน ตามแนวทางการพัฒนางานจิตตภาบาลของโรงเรียน (อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2545, หน้า 40) เพื่อจะได้ข้อมูลนำมาใช้เป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาด้านจริยธรรม และเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษา และคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้บริหารและครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน มีความเห็นแตกต่างกันในบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 280 คน (26 มิถุนายน 2563)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 280 คน (26 มิถุนายน 2563) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ตามแนวทางการพัฒนางานจิตตภาลบาลของโรงเรียน (อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2545, หน้า 40) จำนวน 6 ด้าน ได้แก่

- 2.1 ด้านการอภิบาล
- 2.2 ด้านการเผยแพร่ธรรม
- 2.3 ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา
- 2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2.5 ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
- 2.6 ด้านการจัดการและมาตรฐาน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ

- 1.1 วุฒิการศึกษา
 - 1.1.1 ปริญญาตรี
 - 1.1.2 ปริญญาโท
 - 1.2.3 ปริญญาเอก
- 1.2 ประสบการณ์ในการทำงาน
 - 1.2.1 ประสบการณ์ 1-5 ปี
 - 1.2.2 ประสบการณ์ 6-10ปี
 - 1.2.3 ประสบการณ์ 11 ปี ขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม

2.1 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

2.1.1 ด้านการอภิบาล

2.1.2 ด้านการเผยแพร่ธรรม

2.1.3 ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา

2.1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1.5 ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

2.1.6 ด้านการจัดการและมาตรฐาน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยในครั้งนี้ จึงได้นิยามคำศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่แสดงออกมาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งการแสดงออกของการกระทำนั้น ต้องเป็นสิ่งที่ดีงามและเป็นสิ่งที่สังคมยอมรับด้วย

2. จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ดีงามอันสอดคล้องกับหลักคำสอนทางศาสนาที่ก่อให้เกิดความรักความสงบสุข ซึ่งช่วยให้ผู้คนที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมสามารถใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันด้วยความเสมอภาคและเคารพในสิทธิของกันและกัน และช่วยก่อให้เกิดผลดีต่อส่วนรวมในสังคม

3. จริยธรรมนักเรียน หมายถึง การเป็นคนดี มีปัญญา มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา เห็นคุณค่าของตัวเองและผู้อื่น รักชาติ มีเมตตา มีความสุภาพ มีสัจจะ มีความอดทน มีความเป็นธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความพอเพียง มีความกตัญญู มีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

4. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน หมายถึง การกระทำอันดีงามที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อผู้บริหารเกี่ยวกับการกิจกรรม เพื่อก่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนจริยธรรมนักเรียน 6 ด้าน คือ 1) ด้านการอภิบาล 2) ด้านการเผยแพร่ธรรม 3) ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา 4) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และ 6) ด้านการจัดการและมาตรฐาน

5. ด้านการอภิบาล หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารในงานที่สร้างความศักดิ์สิทธิ์ โดยการอบรมสั่งสอนนักเรียนทุกคน รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียนและผู้ปกครองให้ได้รับรู้ถึงคำสอนของพระเยซูคริสตเจ้า โดยผู้บริหารและครูก็ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความรัก

ความยุติธรรม จัดให้มีห้องคำสอน สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย และให้โอกาสแก่นักเรียนทุกคน ในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมตามหลักคำสอนทางศาสนาของแต่ละคน

6. ด้านการเผยแผ่ธรรม หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารในการประกาศข่าวดี ของพระเจ้าอย่างเป็นทางการทั้งในโรงเรียนและในชุมชนด้วย โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริม การเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีในตนเองและผู้อื่น ส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม และชุมชน มีกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ สังคม และชุมชน มีการเชิดชู เกียรติคุณดี สร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน และส่งเสริมให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบและการอยู่รวมกันในสังคม

7. ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา หมายถึง การดำเนินงาน ของผู้บริหารในทางที่เป็นพยานถึงความรักและจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ โดยการที่โรงเรียน ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับบุคคลทั่วไป โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่ นักเรียนเป็นรายกรณี และติดตาม นักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านการศึกษาต่อและด้านความประพฤติ และจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้วย

8. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารในทาง ที่พัฒนาผู้เรียนให้มุ่งสู่ความสมบูรณ์ในทุกมิติ โดยโรงเรียนมีการกำหนดและจัดหลักสูตร คำสอน จัดรายวิชาเกี่ยวกับศาสนาในตารางสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างอิสระ โดยเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มีการ พัฒนาเทคนิคกระบวนการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมให้กับครูทุกคน และมีการจัดกิจกรรม และสื่อการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับคุณธรรมอย่างเหมาะสม

9. ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร หมายถึง การดำเนินงาน ของผู้บริหารในการที่ผู้บริหารส่งเสริมบรรยากาศการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีการ ติดหลักธรรมตามอาคารสถานที่ มีบรรยากาศแห่งความรักความสงบ ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า โรงเรียนส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ มีความภูมิใจในสิ่ง ที่ตนเป็น และมีความพอเพียง

10. ด้านการจัดการและมาตรฐาน หมายถึง การดำเนินงานของผู้บริหารในการที่ โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบต่อเนื่อง ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ มีระบบ การพัฒนา ส่งเสริม ให้กำลังใจ มีการประชุมคณะผู้บริหารเพื่อติดตามงาน สร้างความเข้าใจ และความร่วมมือกันพัฒนาจริยธรรมตามเอกลักษณ์ของศาสนา รวมทั้งการกำหนดมาตรฐาน ของคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน

11. **ผู้บริหาร** หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย

12. **ครู** หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย

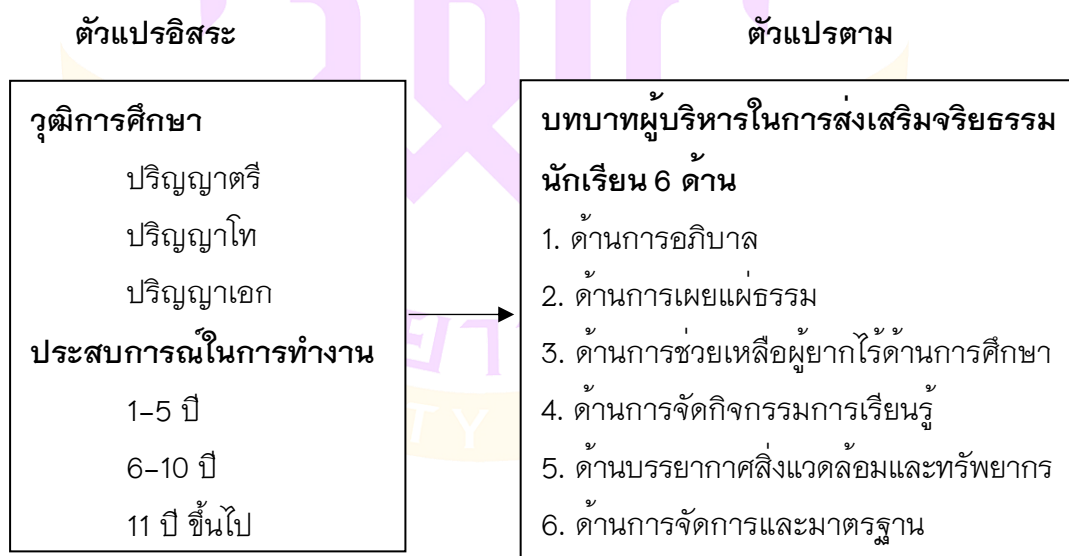
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย สำหรับเป็นข้อมูลในการพัฒนาพัฒนาจริยธรรมนักเรียนต่อไป

2. ได้ทราบถึงบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานเพื่อหาแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมเรียนต่อไป

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ดังกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการอภิบาล ด้านการเผยแผ่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และด้านการจัดการและมาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารแนวคิดทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้อง จึงขอเสนอตามลำดับดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของบทบาท
 - 1.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
2. การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
 - 2.1 ความหมายของจริยธรรม
 - 2.2 องค์ประกอบในการส่งเสริมจริยธรรม
 - 2.3 จริยธรรมนักเรียน
 - 2.4 แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
3. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
 - 3.1 ด้านการอภิบาล
 - 3.2 ด้านการเผยแผ่ธรรม
 - 3.3 ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา
 - 3.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 3.5 ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
 - 3.6 ด้านการจัดการและมาตรฐาน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของบทบาท

สรวงทีพย์ ฎุกฤษณา (2541, หน้า 22) ได้กล่าวถึงความหมายของบทบาทว่า บทบาท หมายถึง การแสดงออกหรือพฤติกรรมที่บุคคลประพฤติปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของสถานภาพที่ตนดำรงอยู่ และพฤติกรรมตามความคาดหวังของสังคมและบุคคลอื่นซึ่งสิทธิที่เป็นตัวกำหนดบทบาท คือ ตำแหน่งหรือสถานภาพการสังคมของบุคคลนั้น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายคำว่า “บทบาท” ว่าเป็นคำนาม หมายถึง การทำท่าตามบท โดยปริยาย หมายความว่า การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่น บทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, หน้า 602)

ชูศรี พุทธเจริญ (2542, หน้า 8) ได้ให้ความหมายของบทบาทว่าหมายถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่คาดหวังของผู้ดำรงตำแหน่งและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งนั้น ๆ สัมพันธ์ภาพระหว่างบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ควบคู่กัน

พระมหานพมนคร มีราคา (2549, หน้า 26) กล่าวว่า บทบาทหมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามสถานภาพที่เป็นมาโดยธรรมชาติ หรือตามสถานภาพที่ถูกกำหนดหรือถูกคาดหวังจากสังคมอันเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันของสมาชิกในสังคม

ปราศญา กล้าผจญ (2542, หน้า 125) ได้ให้ความหมายของบทบาท ว่าหมายถึง ส่วนหรือคุณลักษณะที่ผู้เป็นดารา ตัวละคร หรือผู้ที่สวมบทบาทนั้นแสดงหรือปฏิบัติอยู่หรือในอีกความหนึ่ง หมายถึง สิ่งที่บุคคลจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรือหน้าที่ การงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นการแสดงพฤติกรรมตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เป็นการแสดงพฤติกรรมตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเหมาะสม สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ที่มอบหมายอำนาจนั้น

มัลลิกา ต้นสอน (2544, หน้า 13) ได้กล่าวว่า บทบาท หมายถึงรูปแบบของพฤติกรรมบุคคล ซึ่งแสดงออกตามความคาดหวังของสังคมที่มีต่อสถานภาพของเรา

ลำเรียง กล้าหาญ (2549, หน้า 74) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง แนวทางของการแสดงออกหรือปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในตำแหน่งทางสังคม ทางหน้าที่การงานตามสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลที่เป็นอยู่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สินธร คำเหมื่อน (2550, หน้า 7) กล่าวว่า บทบาท หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและพฤติกรรมที่คาดหวัง หรือการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและได้แสดงออกตามบทบาท

ยนต์ ชุ่มจิต (2553, หน้า 74) ได้ให้ความหมายของคำว่า “บทบาท” คือ ภาวะที่ต้องรับผิดชอบตามสถานภาพของแต่ละบุคคล

เลวินสัน Levinson (1964, หน้า 284-285) ได้สรุปความหมายของบทบาทไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. บทบาท หมายถึง บรรทัดฐาน (Norm) ความคาดหวัง (Expectation) ข้อห้าม (Taboo) ความรับผิดชอบ (Responsibility) และอื่น ๆ ในลักษณะทำนองเดียวกันซึ่งผูกพันกับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้

2. บทบาท หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่ดำรงตำแหน่งที่คิดและกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

3. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างของสังคมหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อดำรงตำแหน่งนั้น

อพออร์ท และโรส Allport and Ross (1967, หน้า 181-184) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. บทบาทที่สังคมคาดหวัง (Role Expectation) สังคมคาดหวังให้บุคคลนั้นปฏิบัติตามความคาดหวังที่กำหนดโดยกลุ่มสังคมและโดยสถานภาพที่บุคคลนั้นเป็นอยู่

2. การรับรู้บทบาท (Role Perception) ได้ทราบว่าตนเองมีบทบาทอย่างไรและสามารถมองเห็นบทบาทของตนเองได้ตามการรับรู้ที่ตน ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความต้องการของบุคคลนั้น

3. การยอมรับบทบาทของบุคคล (Role Acceptation) จะเกิดขึ้นเมื่อมีความสอดคล้องของบทบาทตามความคาดหวังของสังคมและหน้าที่ของบุคคลนั้น ซึ่งบุคคลไม่ได้ยินดียอมรับบทบาททุกบทบาทเสมอไป แม้ว่าจะได้รับการคัดเลือกให้ได้รับบทบาทนั้น ๆ จากสังคมให้ได้รับบทบาทในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะถ้าหากบทบาทที่ได้รับนั้นอาจทำให้เกิดประโยชน์หรือผลเสียต่อประโยชน์ของสังคม หรือขัดแย้งกับความต้องการของสังคม บุคคลที่ได้รับบทบาทนั้นก็หลีกเลี่ยงหรือไม่ยอมรับบทบาทนั้น

4. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของบุคคล (Role Performance) เป็นบทบาทที่แสดงจริงตามความคาดหวังของสังคมที่คาดหวัง หรืออาจเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวัง ซึ่งการที่บุคคลนั้นจะปฏิบัติตามได้ดีหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการยอมรับในบทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ได้รับบทบาทนั้น ๆ อยู่

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า บทบาทหมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่แสดงออกมาตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งการแสดงออกของการกระทำนั้นต้องเป็นสิ่งที่ดีงามเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังและยอมรับด้วย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตราที่ 4 หน้าที่ 4 ได้ระบุความหมายของ “ผู้บริหารสถานศึกษา” ว่าเป็นบุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งของรัฐและเอกชน

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2543, หน้า 10-11) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ 6 บทบาท คือ

1. บทบาทหน้าที่ในการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และเป้าหมายโรงเรียน
2. บทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรมในการบริหารต่าง ๆ เพื่อให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายและเป้าหมายที่กำหนด
3. บทบาทหน้าที่ในการกำหนดการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ
4. บทบาทในการสร้างขวัญ กำลังใจ และสร้างความสุขในการทำงานให้กับบุคลากรในโรงเรียน
5. บทบาทหน้าที่ในการสร้างความร่วมมือ รวมสติปัญญาของบุคลากรในโรงเรียน และชุมชน เพื่อการบริหาร
6. บทบาทหน้าที่ในการจัดหาทรัพยากร และควบคุมกำกับติดตามบุคลากรใช้ทรัพยากรให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ต้องจิตร์ โสมะกีร์ (2546, หน้า 19) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่าเป็นผู้ที่วางแผนควบคุม ติดตามผลและประเมินผล ให้ขวัญและกำลังใจครู ตลอดจนจรรยาบรรณองค์การให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมั่นคง สามารถพัฒนาองค์การให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมั่นคง สามารถพัฒนาองค์การให้มีความก้าวหน้าสูงขึ้น และนอกจากนี้คือผู้ที่ทำหน้าที่รักษาคุณภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของครู คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาเบื้องต้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมครูให้ครูได้มีความรู้ความสามารถ ในด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงการเรียนรู้ของเด็ก โดยมีแนวปฏิบัติ คือ การวางนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ครบวงจรวิธีการจัดการเรียนการสอนของครู แนวทางการจัดหลักสูตรใหม่ การวางระบบ

การวัดและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน การวางระบบมาตรฐานการศึกษาทักษะพื้นฐานที่เด็กต้องเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของระบบการศึกษากระบวนการเรียนรู้ที่เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญ เป็นความต้องการของนักเรียนทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา

เฮนดีย์ และคณะ Hendey, et al. (1972, หน้า 334 อ้างอิงใน ศวง วิจิตวงศ์, 2555, หน้า 27) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. จัดโปรแกรมทางการศึกษา และกระบวนการสอนเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
2. จัดบรรยากาศของสภาพแวดล้อม เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน
3. นำการวิจัยในชั้นเรียนมาใช้ในการพัฒนาความรู้และการแก้ไขปัญหา เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน
4. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อส่งเสริมและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในการส่งเสริม จริยธรรม
5. พัฒนาทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีทัศนคติที่ดีต่อสังคมและประเทศชาติ และร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้เรียน

กอร์ดัน Gorton (1983, หน้า 47-48) ได้กล่าวถึงภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 7 ด้าน ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ได้แก่ กำหนดเป้าหมายของหลักสูตร ช่วยทำความเข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตร จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดการนิเทศภายในการอบรมบุคลากรด้านการสอนและการประเมินผล
2. การบริหารงานธุรการ ด้านการเงินและพัสดุ ได้แก่ จัดทำงบประมาณเงินรายได้ของโรงเรียน จัดระบบตรวจสอบภายใน จัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง จัดระบบการพัสดุ จัดระบบบัญชี
3. การบริหารงานอาคารและสถานที่ ได้แก่ จัดวางแผนเกี่ยวกับการใช้อาคารสถานที่ จัดระบบบำรุงและซ่อมแซมอาคารสถานที่และดูแลโครงการ
4. การบริหารงานบุคคล ได้แก่ กำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล ดำเนินการคัดเลือกครูและบุคลากรอื่น ๆ มอบหมายงานให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาแจ้งวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาให้แก่ทุกคนทราบ สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู วิจัยหาลักษณะเด่นและด้อยในการสอนของครู ช่วยเหลือครูในการแก้ปัญหาในชั้นเรียน ประเมินผลการสอน

ของครู ปรับปรุงและพัฒนาการสอนของครู ช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพให้แก่ครู และส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ

5. การบริหารกิจการนักเรียน ได้แก่ จัดบริการแนะแนว จัดการปฐมนิเทศนักเรียน กำหนดนโยบายและกระบวนการเกี่ยวกับวินัยนักเรียน กำหนดมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน พัฒนาและประสานงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร จัดสวัสดิการต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน และรายงานพฤติกรรมของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

6. การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ กำหนดนโยบายและมาตรการในการให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน จัดดำเนินการให้ครู และบุคลากรของโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ช่วยเหลือกิจกรรมของสมาคมครูผู้ปกครอง ดำเนินการในเรื่องที่ผู้ปกครองมาร้องทุกข์ เป็นตัวแทนของสถานศึกษาในกิจกรรมของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่หรือในชุมชนอื่น ๆ จัดบริการแก่ชุมชน

7. การปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ เช่น การจัดประชุมสัมมนา จัดการประชุมสัมมนาโรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน เป็นต้น

เคเซวิช Knezevich (1984, หน้า 16-18 อ้างอิงใน ศวง วิจิตวงศ์, 2555, หน้า 29) เสนอว่าผู้บริหารหรือผู้นำทางการศึกษาคควรมีบทบาทต่าง ๆ ในการบริหารให้เกิดประสิทธิผล ได้แก่

1. บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทางปฏิบัติงาน (Direction setter) ทำหน้าที่ชี้แจงทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน มีความรู้ ทักษะในการจัดสรรงบประมาณแบบโครงการ

2. บทบาทเป็นผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ (Leader-catalyst) มีความสามารถในการจูงใจ กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ มีทักษะในการบริหารกลุ่ม

3. บทบาทเป็นนักวางแผน (Planning) สามารถคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคต จัดเตรียมบุคลากรให้พร้อมในการรับมือกับสิ่งใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน

4. บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ (Decision-maker) เป็นผู้รอบรู้วิธีเทคนิคการตัดสินใจ

5. บทบาทเป็นผู้จัดองค์การ (Organizer) สามารถออกแบบขยายงาน กำหนดโครงสร้างขององค์การขึ้นใหม่ มีความเข้าใจพลวัตขององค์การและพฤติกรรมองค์การ

6. บทบาทเป็นผู้เปลี่ยนแปลง (Change manager) เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง (change agent) มาสู่สถาบัน จะเปลี่ยนอะไร อย่างไร ควรเปลี่ยนสถานการณ์ใด เมื่อไร

7. บทบาทเป็นผู้ประสานงาน (Coordinator) มีความเข้าใจรูปแบบปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ เข้าใจเครือข่ายของการสื่อสาร รู้จักวิถีนิเทศงาน การรายงาน การประสานกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. บทบาทเป็นผู้สื่อสาร (Communicator) สามารถในการสื่อสาร ทั้งการพูด การเขียน การใช้สื่อเพื่อการสื่อสาร สามารถในการประชาสัมพันธ์

9. บทบาทเป็นผู้จัดการความขัดแย้ง (Conflict manager) ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องเข้าใจถึงสาเหตุ สามารถต่อรองไกล่เกลี่ย สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งได้

10. บทบาทเป็นผู้แก้ปัญหา (Problem manager) เป็นผู้สามารถเข้าใจปัญหา วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้

11. บทบาทเป็นผู้จัดระบบ (System manager) สามารถวิเคราะห์ระบบและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง นำเอาทฤษฎีการบริหารมาใช้ได้

12. บทบาทเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน (Instructional manager) ต้องมีความเข้าใจในระบบการเรียนรู้ เข้าใจวิธีการสร้าง การพัฒนาหลักสูตร การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา

13. บทบาทเป็นผู้บริหารบุคคล (Personal manager) มีเทคนิคในการเป็นผู้นำ การเจรจาต่อรอง ประเมินผลงาน และการปฏิบัติงาน

14. บทบาทเป็นผู้บริหารทรัพยากร (Resource manager) มีความสามารถบริหารการเงิน งบประมาณ บริหารวัสดุ ครุภัณฑ์ การก่อสร้าง การบำรุงรักษา หาทรัพยากรสนับสนุนจากภายนอก

15. บทบาทเป็นผู้ประเมินผล (Appraiser) สามารถประเมินความต้องการ การประเมินระบบ วิธีทางสถิติ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

16. บทบาทเป็นนักประชาสัมพันธ์ (Public relater) มีทักษะในการสื่อความหมาย วิธีสร้างภาพพจน์ที่ดี รู้และเข้าใจการเผยแพร่ข่าวสารด้วยสื่อและวิธีการต่าง ๆ

17. บทบาทเป็นประธานในพิธี (Ceremonial head) มีความสามารถในการจัดงานและพิธีต่าง ๆ ในสังคม

สรุปบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาได้แก่ กำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยให้การส่งเสริมสนับสนุนงานในด้านต่าง ๆ ทั้งฝ่ายวิชาการ ฝ่ายกิจการ ฝ่ายบุคลากร ฝ่ายธุรการ และฝ่ายอาคารสถานที่ และช่วยขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างดีจนบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนด้วยเช่นกัน

การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

ความหมายของจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2538, หน้า 113 อ้างอิงใน มุกดา แก้วสม, 2558) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม คือลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ โดยลักษณะพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภท คือ เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบให้การสนับสนุนและผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่า การกระทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้มีอยู่ในสมาชิกในสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษ หรือพยายามกำจัดและผู้กระทำพฤติกรรมนั้น ส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้น ผู้ที่มีจริยธรรมสูง คือ ผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมาก ประเภทหลังน้อย

สุทธิวงศ์ ดันตยาพิศาลสุทธิ (2542, หน้า 2 อ้างอิงใน สุฉันทชนก ทรัพย์ย่อย, หน้า 13) ได้กล่าวว่า คุณธรรมจริยธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อสังคมเป็นอย่างมาก ในการกำหนดความสงบสุขของสังคม สังคมใดที่คนในสังคมเป็นผู้เปรียบพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม สังคมนั้นจะมีแต่ความสงบสุข ในขณะที่เดียวกันหากสังคมใดมีความบกพร่องทางด้านจิตใจขาดคุณธรรมและจริยธรรม แม้สังคมนั้นจะมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจก็ย่อมจะหาความสุขได้ยาก ดังนั้น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมจึงมีความจำเป็นและจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม

นิภา มิลินทวิสมัย (2549, หน้า 14) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นจริยมารยาทเป็นสภาวะธรรมที่ควรประพฤติปฏิบัติ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) ให้ความหมายของจริยธรรม (Ethics, Behavior) ไว้ว่า “จริย” คือ กิริยาที่ควรประพฤติ ความประพฤติ (conduct, manner, habit) ใช้เป็นคำนำหน้าสมาส เช่น จริยศึกษา “จริยา” กิริยาที่ควรประพฤติ ความประพฤติ (conduct, behavior, morals) มักใช้คำหลังสมาส เช่น ธรรมจริยา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550, หน้า 9-10) ได้สรุปว่า จริยธรรม หมายถึง สิ่งพึงประพฤติปฏิบัติ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม เกิดความสงบร่มเย็นเป็นสุข เกิดความรักความสามัคคี เกิดความอบอุ่น มั่นคงและปลอดภัยในการดำรงชีวิต เช่น ศีลธรรม กฎหมาย ธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น

พระมหาคำอองปิยสีโล (วงค์นารัตน์) (2557, หน้า 6 อ้างอิงใน ญาณภัทร พรหมเสน, 2560) ให้ความหมาย จริยธรรม หมายถึง ข้อปฏิบัติหรือหลักความประพฤติที่ดีงาม และเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคมส่วนรวม อันส่งผลให้ชีวิตมีระเบียบแบบแผน

พรธณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2549, หน้า 163) กล่าวว่า จริยธรรม คือสิ่งที่ได้รับการปลูกฝังขัดเกลาพัฒนาขึ้นจากแรงขับพื้นฐานภายในจิตใจสำนึกของตน กระบวนการขัดเกลาขึ้นอยู่กับรูปของการเลียนแบบ (identification) ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะปรับตัวตามมาตรฐานพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในสังคม

ประกาศรี สีหอำไพ (2543, หน้า 17) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง หลักความประพฤติที่อบรมกริยาและปลูกฝังลักษณะนิสัยให้อยู่ในครรลองของคุณธรรม หรือ ศีลธรรมคุณค่าทางจริยธรรมซึ่งให้เห็นความเจริญงอกงามในการดำรงชีวิตอย่างมีระเบียบแบบแผน ตามวัฒนธรรมของบุคคลที่มีลักษณะทางจิตใจที่ดีงาม อยู่ในสภาพแวดล้อมที่จะโน้มนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดี ละเว้นความชั่ว แนวทางความประพฤติอยู่ในเรื่องของความดี ความถูกต้อง ความควรในการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบเรียบร้อยและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น มีคุณธรรมและมโนธรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์อันดี โดยมีสำนึกที่จะใช้สิทธิและหน้าที่ของตนตามค่านิยมที่พึงประสงค์

นิจจพร มาประเสริฐ (2553, อ้างอิงใน ญาณภัทร พรหมเสน, 2560, หน้า 22) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามทั้งหลายทั้งปวงที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมจนทำให้เกิดความสุข ความพึงพอใจและยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

สุทธิพร บุญส่ง (2549, หน้า 13) กล่าวว่า จริยธรรม คือ หลักเกณฑ์ของสังคมที่เป็นแนวทางในการประพฤติที่เหมาะสมถูกต้องตามหลักศีลธรรมอันดี ไม่ว่าจะเป็นการประพฤติทางกาย วาจา ใจ อันก่อให้เกิดความสุขแก่ตนเอง ผู้อื่นและสังคม

บราวน์ Brown (1968, อ้างอิงใน มุกดา แก้วสม, 2558, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า คือระบบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการแยกการกระทำที่ถูกต้องออกจากการกระทำที่ผิด

ไฮแกน Hogan (1975, อ้างอิงใน มุกดา แก้วสม, 2558, หน้า 19) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม คือ ระบบกฎเกณฑ์ในการประพฤติที่ระบุข่ายของสิทธิและข้อผูกพันต่อกันและกัน หรือชี้แนะพฤติกรรมระหว่างบุคคลและห้ามกระทำการที่มีเจตนาชั่วร้าย

กูด Good (1974, อ้างอิงใน มุกดา แก้วสม, 2558, หน้า 20) ได้ให้ความหมายของ จริยธรรมว่า หมายถึง การปรับพฤติกรรมให้เข้ากับกฎเกณฑ์ หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้องหรือดีงามพอ

กอร์เบิร์ต ลอว์เรนซ์ Kohlberg Lawrence (1976, อ้างอิงใน มุกดา แก้วสม, 2558, หน้า 20) ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม มีพื้นฐานของความยุติธรรม ซึ่งยึดถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันโดยมิได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีการขัดแย้ง เป็นอุดมคติ ดังนั้น พันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพสิทธิและข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

วัดป่ามะไฟ (2554) ได้อธิบายถึงหลักจริยธรรมทางพระพุทธศาสนาว่า หลักจริยธรรม หรือศีลธรรม ทางพระพุทธศาสนา มี 3 ชั้น 1) ชั้นมูลฐาน 2) ชั้นกลาง 3) ชั้นสูง

1. จริยธรรมชั้นมูลฐาน เรียกว่า “ศีล 5 ธรรม 5 “หรือ เบญจศีล เบญจธรรม” ดังต่อไปนี้
 - 1.1 เว้นจากการฆ่าสัตว์หรือมนุษย์ เป็นศีล กรุณาต่อสัตว์หรือมนุษย์ เป็นธรรม
 - 1.2 เว้นจากการลัก ฉ้อ เป็นศีล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และประกอบอาชีพสุจริต เป็นธรรม
 - 1.3 เว้นจากการประพฤติผิดในกาม เป็นศีล สวรรวมในกาม เป็นธรรม
 - 1.4 เว้นจากการพูดปด เป็นศีล พูดจริง เป็นธรรม
 - 1.5 เว้นจากการดื่มสุราเมรัย เป็นศีล มีสติสำรวมระวัง เป็นธรรม
2. จริยธรรมชั้นกลาง เรียกว่า “กุศลกรรมบถ 10 ประการ” ดังต่อไปนี้
 - 2.1 ทางกาย 3 ข้อ
 - 2.1.1 เว้นจากการฆ่าสัตว์หรือมนุษย์
 - 2.1.2 เว้นจากการลักทรัพย์
 - 2.1.3 เว้นการประพฤติผิดในกาม
 - 2.2 ทางวาจา 4 ข้อ
 - 2.2.1 เว้นจากการพูดปด
 - 2.2.2 เว้นจากการพูดยุยง ให้แตกร้างกัน
 - 2.2.3 เว้นจากการพูดหยาบ
 - 2.2.4 เว้นจากการพูดเหลวไหลเพื่อเจ้อ
 - 2.3 ทางใจ 3 ข้อ
 - 2.3.1 ไม่โลภอยากได้ของผู้อื่นมาเป็นของตน
 - 2.3.2 ไม่คิดปองร้ายผู้อื่น หรือ คิดให้เขาพินาศ

2.3.3 ไม่เห็นผิดจากทำนองคลองธรรม โดยมีความเห็นถูกต้องว่า ทำได้ดี
ทำชั่วได้ชั่ว บิดามารดามีคุณ เป็นต้น

3. จริยธรรมชั้นสูง เรียกว่า “อริยมรรค” แปลว่า “ทางอันประเสริฐ” บ้างเรียกว่า
“มัชฌิมาปฏิปทา” แปลว่า “ข้อปฏิบัติทางสายกลาง” บ้าง มี 8 ประการ คือ

3.1 ความเห็นชอบ คือมีปัญญาเห็นอริยสัจ 4 ประการ

3.2 ความดำริชอบ คือ ดำริในการออกจากกาม ในการไม่ปองร้าย ดำริในการ
ไม่เบียดเบียน

3.3 การเจรจาชอบ คือ ไม่พูดปด ไม่พูดส่อเสียด ไม่ยุยงให้แตกร้าง ไม่พูด
คำหยาบ ไม่พูดเพ้อเจ้อ

3.4 การกระทำชอบ คือ ไม่ฆ่าสัตว์หรือมนุษย์ ไม่ลักทรัพย์ ไม่ประพฤตินิโคตติในกาม

3.5 การเลี้ยงชีพชอบ คือ ไม่หาเลี้ยงชีพในทางที่ผิดที่มีโทษ ประกอบอาชีพ
ที่ชอบธรรม

3.6 ความเพียรชอบ คือ เพียรระวังไม่ให้บาปเกิดขึ้น เพียรละบาปที่เกิดขึ้นแล้ว
เพียรทำความดีเกิดขึ้นแล้วให้คงอยู่

3.7 การตั้งสติชอบ คือ ตั้งสติพิจารณาร่างกาย เวทนา หรือความรู้สึกสุขทุกข์
ตลอดจนไม่สุข ไม่ทุกข์ จิต และธรรม รวม 4 ประการ ให้รู้เท่าทันเห็นทั้งความเกิด ความดับ

3.8 การตั้งใจมั่นชอบ คือ การทำจิตใจให้สงบมีสมาธิอย่างแน่วแน่ เรียกว่าได้ฌาน

คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม สภาประมุข
บาทหลวงโรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย (2562, หน้า 465–4567) ได้สรุปคุณธรรมในคำสอน
พระศาสนจักรคาทอลิกไว้ว่า คุณธรรม คือความโน้มเอียงมั่นคงเป็นประจำที่จะทำดี ซึ่งแบ่งได้
ดังนี้

1. คุณธรรมมนุษย์ เป็นอุปนิสัยมั่นคงของสติปัญญาและเจตนาที่คอยจัดระเบียบ
อารมณ์ของเรา และนำความประพฤติของเราตามเหตุผลและความเชื่อ คุณธรรมต่าง ๆ
เหล่านี้อาจจัดไว้รอบ ๆ คุณธรรมหลักสี่ประการได้แก่ ความรอบคอบ ความยุติธรรม
ความกล้าหาญ และความรู้ประมาณ

1.1 ความรอบคอบ ช่วยจัดเหตุผลทางปฏิบัติให้เรา รู้จักแยกแยะความดีที่แท้
ในสถานการณ์ต่าง ๆ และเลือกวิธีการที่ถูกต้องเพื่อทำความดีนั้น

1.2 ความยุติธรรม ตั้งอยู่บนเจตนามั่นคงที่จะให้แก่พระเจ้าและเพื่อนมนุษย์
สิ่งที่เป็นสิทธิของพระองค์และของเขา

1.3 ความกล้าหาญ ช่วยให้เรามีความเข้มแข็งในความยากลำบากและมีความมั่นคงในการทำความดี

1.4 ความรู้ประมาณ คอยควบคุมให้มีความสุขและการใช้สิ่งสร้างที่คอยดึงดูเราอยู่ในสมดุล

คุณธรรมทางศีลธรรมเกี่ยวกับความประพฤติเติบโตขึ้นโดยการศึกษา การกระทำโดยตั้งใจและพยายามทำซ้ำ ๆ อยู่เสมอ พระพรหมทานของพระเจ้ายังชำระและยกคุณธรรมเหล่านี้ให้สูงขึ้นด้วย

2. คุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้า เป็นคุณธรรมที่จัดเตรียมคริสตชนให้พร้อมที่จะดำเนินชีวิตในความสัมพันธ์กับพระตรีเอกภาพ คุณธรรมเหล่านี้จึงมีพระเจ้าหนึ่งเดียวในสามพระบุคคล เป็นบ่อเกิด แรงบันดาลใจและจุดมุ่งหมาย คือพระเจ้าที่เรารู้จักด้วยความเชื่อ หวังและรัก เพราะพระองค์ คุณธรรมเกี่ยวกับพระเจ้านี้มีสามประการคือ ความเชื่อ ความหวัง และความรัก คุณธรรมทั้งสามประการนี้ทำให้คุณธรรมด้านศีลธรรมเกิดขึ้นและดำรงอยู่ได้

2.1 ความเชื่อ อาศัยความเชื่อ เราเชื่อในพระเจ้าและความจริงทุกข้อที่พระองค์ทรงเปิดเผยให้เรา และที่พระศาสนจักรสอนให้เราเชื่อ

2.2 ความหวัง อาศัยความหวัง เราปรารถนาจะได้รับและรอคอยชีวิตนิรันดรจากพระเจ้าและพระพรหมทานที่จะช่วยให้เราได้รับชีวิตนี้ด้วยความมั่นใจแน่นอน

2.3 ความรัก อาศัยความรัก เรารักพระเจ้าเหนือทุกสิ่งและยังรักเพื่อนมนุษย์เหมือนรักตนเองเพราะความรักที่เรามีต่อพระเจ้า ความรักเป็น “ที่รวมความสมบูรณ์” (เทียบ คส 3: 14) เป็นรูปแบบของคุณธรรมทั้งหลาย

3. พระพรและผลของพระจิตเจ้า ชีวิตด้านศีลธรรมของคริสตชนได้รับการทำนุบำรุงโดยพระพรของพระจิตเจ้า พระพรเหล่านี้เป็นอุปนิสัยถาวรที่ทำให้มนุษย์ว่านอนสอนง่ายพร้อมจะปฏิบัติตามการดลใจของพระจิตเจ้า พระพรของพระจิตเจ้ามีเจ็ดประการ ได้แก่ ปรีชาญาณ ความเข้าใจ ความคิดอ่าน อานุภาพ ความรู้ ความศรัทธา และความยำเกรงพระเจ้า

ทวิศักดิ์ กันโยไซ (2550) ได้กล่าวถึงหลักคุณธรรม จริยธรรมในศาสนาอิสลามว่า คุณธรรมอันสูงสุด คือ การที่มนุษย์สำนึกในความเป็นข้าทาสของตนเองต่อพระผู้เป็นเจ้าของด้วยใจอันบริสุทธิ์ จิตใจผูกพันกับพระองค์ตลอดเวลา ท่านศาสนดมุห์หมัด กล่าวไว้ ความว่า “อิหฺซาน คือ การที่ท่านปฏิบัติการณ์มัสการอัลลอฮฺ ประหนึ่งท่านเห็นพระองค์ แม้ท่านไม่สามารถเห็นพระองค์ แต่พระองค์ทรงมองเห็นท่าน” ดังนั้นความผูกพันระหว่างมนุษย์กับพระผู้เป็นเจ้านั้น จะเป็นสายสัมพันธ์อันแน่นเหนียว ซึ่งก่อให้เกิดความประพฤติที่ดีงาม

ทั้งที่กระทำต่อพระผู้เป็นเจ้า และกระทำต่อมนุษย์ สายสัมพันธ์สองด้านนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดสันติสุข และสันติภาพ ถาวรในโลกนี้ เพราะความสัมพันธ์กับอัลลอฮ์ ทำให้มนุษย์มีจิตยำเกรง สรรวมต่อพระองค์ และสัมพันธ์กับมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีความประพฤติที่ดีต่อกันหวังดีต่อกัน ซึ่งหลักคุณธรรม แบ่งออกได้เป็นสองด้าน คือ คุณธรรมที่ต้องประพฤติ และคุณลักษณะที่ละเว้น

1. คุณธรรมที่ต้องประพฤติ หมายถึงความดีต่าง ๆ ที่ต้องประพฤติอยู่เสมอ อันได้แก่หน้าที่และมารยาทที่ต้องแสดงออก และคุณสมบัติที่ดีทางจิตใจ เช่น

1.1 หน้าที่ของบุคคลต่อพระเจ้า ต้องระลึกอยู่เสมอว่า ตัวเองอยู่ต่อหน้าพระผู้เป็นเจ้า พระองค์ทรงมองเห็นอยู่ตลอดเวลา จึงต้องทำแต่ความดี มีมารยาท และละเว้นการกระทำที่ผิดต่อบทบัญญัติของพระองค์

1.2 หน้าที่ของผู้รู้ ครูและผู้รู้โดยทั่วไป จะต้องสำนึกอยู่เสมอว่า ความรู้ที่ตนได้มานั้น เป็นไปโดยความเมตตาของพระผู้เป็นเจ้า พระองค์ทรงประทานให้ ดังนั้น จึงต้องเผยแพร่ต่อให้ผู้อื่นให้ได้รับความรู้ โดยไม่มุ่งหวังอามิสสินจ้างใด ๆ ทั้งสิ้น และไม่นำความรู้ไปสร้างสมบารมี หรือนำความรู้ไปแข่งขันกับใคร หรือทับถมผู้รู้อื่น ๆ หรือหาประโยชน์อันมิชอบ

1.3 หน้าที่ของผู้ไม่รู้ ผู้ไม่รู้จะต้องศึกษาเพื่อจะได้มีความรู้ ความรู้มิได้จำกัดแต่เฉพาะความรู้ทางด้านสามัญ หรือศาสนาใดด้านหนึ่ง มุสลิมจะต้องเรียนรู้ความรู้ทั้งสองด้าน จนสามารถนำความรู้ความสามารถไปประพฤติทางด้านศาสนาอย่างดี และนำความรู้ด้านสามัญหรือวิชาชีพไปประกอบสัมมาอาชีพต่อไป และผู้เรียนรู้ทุกคน จะต้องให้ความเคารพต่อผู้สอน มีความนอบน้อมถ่อมตน พุดจาสุภาพ อ่อนโยน และคอยอุปถัมภ์ผู้สอนของตนอยู่เสมอ

1.4 หน้าที่ของลูก ลูกทุกคนมีหน้าที่ต้องระลึกถึงพระคุณอันยิ่งใหญ่ของพ่อแม่ ต้องมีความกตัญญูกตเวทีคุณต่อท่านทั้งสอง ต้องคิดอุปการะท่านทั้งสอง ไม่ปล่อยให้ท่านทั้งสองต้องเดี๋ยวเดียว อยู่กับความเหงา และต้องปรนนิบัติท่านทั้งสองเป็นอย่างดีที่สุด

1.5 หน้าที่ของพ่อแม่ เมื่อพ่อแม่มีลูก ก็ต้องเลี้ยงดูอย่างดี ให้การดูแล ให้ความสุข ให้การศึกษา คอยอบรมบ่มนิสัย ให้เป็นคนดี มีมารยาท ไม่ปล่อยให้ปละละเลยต่อลูกจนขาดความอบอุ่นทางจิตใจเตลิดออกไปหาความสนุกสนานนอกครอบครัว พ่อแม่ต้องสร้างสถาบันครอบครัวให้เป็นความหวังของลูก เป็นสวรรค์ของลูก อย่าทำให้เป็นนรกของลูก

1.6 หน้าที่ของเพื่อน คนทุกคนมีเพื่อน ไม่ว่าจะเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมโรงเรียน เพื่อนร่วมหมู่บ้าน จนถึงเพื่อนร่วมโลก ทุกคนต้องหวังดีกัน มีความประพฤติที่ดีต่อกัน ไม่ดูถูก ไม่เกลียด ไม่อาฆาตแค้น ไม่ทับถมหรือทำลายใคร ต่างคิดที่จะอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุข

1.7 หน้าที่ของสามี ทั้งสามีและภรรยา จะต้องทำหน้าที่พึงปฏิบัติต่อกัน กล่าวคือ สามีต้องรับผิดชอบในด้านการปกครองครอบครัว และการหารายได้เลี้ยงดูครอบครัว และสามี จะต้องเป็นที่พึ่งของครอบครัว มีความประพฤติที่ดีงามต่อคนในครอบครัว เป็นแบบอย่างที่ดี งามแก่คนในครอบครัวโดยสม่ำเสมอ ไม่ทิ้งครอบครัวออกไปหาความสุขนอกบ้าน และต้อง ตักเตือนและสอนภริยาและคนในครอบครัว

1.8 หน้าที่ของภริยา ภริยามีหน้าที่ช่วยเหลือสามีในด้านต่าง ๆ คอยสอดส่องดูแล เป็นกำลังใจให้สามี ให้ความสุขแก่สามี และต้องต้อนรับแขกของสามีด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใส และด้วยความจริงใจ ไม่นินทาสามีลับหลัง ไม่บ่นหรือก้าวร้าวสามี หากสามีทำผิดก็เตือน ด้วยความหวังดีและครองสติ ไม่โมโห ให้เกียรติสามี และอยู่ในโอวาทของสามี

1.9 หน้าที่ของผู้นำ ผู้นำทางสังคมในตำแหน่งต่าง ๆ ที่ถูกแต่งตั้งหรือเลือกตั้ง ก็ตาม จะต้องปฏิบัติตนต่อผู้ตามด้วยความเมตตาและด้วยความนอบน้อม ไม่ถือตัว พุดจา สุภาพอ่อนโยน เมื่อจะใช้อำนาจ ก็ใช้ด้วยความยุติธรรม มีความกล้าหาญ และกล้าตัดสินใจ ไม่ลังเล ไม่อ่อนแอ ไม่ขลาดกลัว ต้องประพฤติดี พร้อมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับประชาชน ต้องเสียสละทุกสิ่งเพื่อประชาชน

1.10 หน้าที่ของประชาชน ประชาชนในฐานะผู้ตาม จะต้องเคารพผู้นำกฏต่าง ๆ ที่ออกมาโดยชอบธรรม ประชาชนต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด ผู้ตามจะคิดกระด้างกระเดื่องไม่ได้ แต่ก็กล้าหาญที่จะเตือนผู้นำ เมื่อผู้นำทำผิดหรือออกกฏหมายโดยไม่ชอบธรรม ให้ความร่วมมือ ในกิจกรรมที่ดี รักษาและปกป้องเกียรติยศของผู้นำที่มีคุณธรรม ไม่ละเมิดต่อสิทธิของผู้นำและ สิทธิของประชาชนด้วยกัน

2. คุณลักษณะที่ต้องละเว้น มีคุณลักษณะที่มุสลิมต้องละเว้นอยู่มากมาย ล้วนเป็น ข้อห้ามที่อิสลามได้บัญญัติไว้ พอสรุปดังต่อไปนี้

2.1 เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านร้ายทางจิตใจ ซึ่งเมื่อใครมี หัวใจของเขาก็จะมีคบอด เช่น ความโกรธ ความอิจฉา ริษยา ความเกลียดชัง ความตระหนี่ ความโลภ ความยะโส ความลำพอง ความโอ้อวด เป็นต้น

2.2 เกี่ยวกับความประพฤติโดยทั่วไป เช่น ความฟุ่มเฟือย การพูดมาก ความ เกียจคร้าน การเอาไรต์เอาเปรียบ การดูถูกคนอื่น การรังแกผู้อื่น การฉ้อโกง การนินทา ใส่ร้าย ส่อเสียด การลักขโมย การปล้น การฉกชิงวิ่งราว การล่วงประเวณี การพนัน การประกอบ อาชีพทุจริต การดื่มสุราและของมึนเมา การกินดอกเบี้ยว การเสียดอกเบี้ยว เป็นต้น

2.3 เกี่ยวกับคุณลักษณะและความประพฤติที่มีผลต่อการศรัทธา ซึ่งข้อห้าม เหล่านี้ มีผลทำให้ผู้ประพฤติหรือมีอยู่ ต้องสิ้นสภาพอิสลามทันที เช่น การนับถือสิ่งอื่น

นอกจากอัลลอฮ์ การกราบสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮ์ ะทำการอันเป็นการเหยียดหยามต่ออัลลอฮ์ ต่อมลาอิกะฮ์ ต่อศาสนทูต ต่อคัมภีร์ ต่อบทบัญญัติทางศาสนา ประวิงการเข้าอิสลามของผู้อื่น ใช้คำพูดกล่าวหามุสลิมว่า มิใช่มุสลิม การเชื่อโชคลาง ของขลัง ปฏิเสธอัลกุรอาน เป็นต้น

สรุปความหมายของจริยธรรมได้ว่าการประพฤติปฏิบัติสิ่งที่ดีงานอันสอดคล้องกับหลักคำสอนทางศาสนาที่ก่อให้เกิดความรักความสงบสุขซึ่งช่วยให้ผู้คนที่อยู่ร่วมกันเป็นสังคมสามารถใช้ชีวิตอยู่ด้วยกันด้วยความเสมอภาคและเคารพในสิทธิของกันและกันและช่วยก่อให้เกิดผลดีต่อส่วนรวมในสังคม

องค์ประกอบในการส่งเสริมจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจำนึก (2520, หน้า 4-6 อ้างอิงใน มุกดา แก้วสม, 2558, หน้า 25) ได้สรุปองค์ประกอบของจริยธรรมไว้ 4 ลักษณะ คือ

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ในสังคมว่า สิ่งใดควรกระทำและสิ่งใดไม่ควรกระทำ ซึ่งสมาชิกทุกคนในสังคมจำเป็นต้องเรียนรู้
2. ทศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือพฤติกรรมหนึ่งที่เป็นไปในทางที่ชอบและไม่ชอบ
3. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ และต้องการ เช่น ความซื่อสัตย์ การไม่เอาเปรียบผู้อื่น เป็นต้น
4. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้จะทำให้ทราบถึงแรงจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ซึ่งสังคมให้ความสนใจกับองค์ประกอบนี้มากกว่าด้านอื่น เพราะส่งผลโดยตรงต่อความสุขและความทุกข์ของสังคม การจำแนกองค์ประกอบของจริยธรรมออกเป็น 4 ด้านนี้ จึงนับว่า เป็นการครอบคลุมความหมายของจริยธรรมได้กว้างขวางและทำให้การศึกษาเรื่องจริยธรรมเป็นไปได้ด้วยดี

พรณรงค์ สิงห์สำราญ (2550, หน้า 16 อ้างอิงใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2560, หน้า 23) สรุป องค์ประกอบของจริยธรรม มี 3 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านความคิดหรือทางปัญญา (Cognition) เป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม และเป็นส่วนหนึ่งที่จะประเมินหรือตัดสินว่าพฤติกรรมใดดีที่ควรปฏิบัติมีโทษอื่น ๆ ที่ใช้เรียกองค์ประกอบนี้ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม

(Moral Thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral Believe) การตัดสินใจทางจริยธรรม (Moral Judgment) และความรู้ความเข้าใจทางจริยธรรม (Moral Cognition)

2. ด้านอารมณ์ (Affection) หมายถึง ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมว่ามีความพอใจหรือไม่ ชอบหรือไม่ชอบ มโนทัศน์ที่ใช้เรียกองค์ประกอบนี้ ได้แก่ ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral feeling) ทศนคติทางจริยธรรม (Moral Attitude) และเป็นปฏิกิริยาทางจริยธรรม (Moral Reaction)

3. ด้านพฤติกรรม (Behavior) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออก ต่อตนเอง ต่อผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม และเป็นพฤติกรรมที่ตัดสินได้ว่า ดีไม่ดี ถูกไม่ถูก ควรหรือไม่ควร มโนทัศน์อื่น ๆ ที่ใช้เรียกองค์ประกอบเหล่านี้ ได้แก่ ความประพฤติทางจริยธรรม (Moral Conduct) การกระทำทางจริยธรรม (Moral Act) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)

ประทีป มากมิตร (2550, หน้า 26 อ้างอิงใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์, 2560, หน้า 23) กล่าวว่า องค์ประกอบของจริยธรรมที่สำคัญ มี 3 ประการ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ได้แก่ ความเข้าใจเหตุผล ความถูกต้อง ดีงาม สามารถตัดสิน แยกแยะความถูกผิดได้ด้วยความคิด

2. องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึกและความเชื่อ ได้แก่ ความพึงพอใจศรัทธา เลื่อมใส เกิดความนิยมยินดีที่จะรับจริยธรรมนั้นมาเป็นแนวปฏิบัติ

3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรมแสดงออก ได้แก่ พฤติกรรมการกระทำที่บุคคลตัดสินใจจะกระทำถูกหรือผิดในสถานการณ์แวดล้อมต่าง ๆ กัน

นภีลี ศรีวัฒนทรัพย์ (2551, หน้า 16 อ้างอิงใน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์, 2560, หน้า 23-24) ได้จำแนกองค์ประกอบของจริยธรรม ออกเป็น 3 องค์ประกอบใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) หมายถึง ส่วนที่เก็บสะสมความรู้ ความเชื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมทางจริยธรรม และเป็นส่วนที่จะประเมินหรือตัดสินว่าพฤติกรรมใดที่ควรทำ และพฤติกรรมใดไม่ดี ผิด ไม่ควรทำ ได้แก่ ความคิดทางจริยธรรม (Moral Thought) ค่านิยมทางจริยธรรม (Moral Value) ความเชื่อทางจริยธรรม (Moral Belief) ความรู้ ความเข้าใจทางจริยธรรม (Moral Cognitive) การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Reasoning) และการตัดสินใจทางจริยธรรม (Moral Judgment)

2. องค์ประกอบทางอารมณ์ (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกหรือปฏิกิริยาที่มีต่อพฤติกรรมทางจริยธรรมว่า มีความพอใจ ชอบหรือไม่ชอบ ได้แก่ เจตคติทางจริยธรรม (Moral Attitude) ความรู้สึกทางจริยธรรม (Moral Felling) และปฏิกิริยาทางจริยธรรม (Moral Reaction)

3. องค์ประกอบทางพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออกมา ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นพฤติกรรมที่สามารถตัดสินใจได้ว่าดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิด สมควรหรือไม่สมควร ได้แก่ ความประพฤติทางจริยธรรม (Moral Conduct) การกระทำทางจริยธรรม (Moral Act) และพฤติกรรมทางจริยธรรม (Moral Behavior)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าองค์ประกอบของจริยธรรม คือ ความสามารถในการใช้เหตุผล อารมณ์ ความรู้สึก ความเชื่อ พฤติกรรม และสิ่งแวดล้อม อันเป็นสิ่งที่มีส่วนร่วมประกอบสำคัญในการก่อให้เกิดจริยธรรมต่าง ๆ

จริยธรรมนักเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 5) ได้ระบุถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 อันเป็นแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนว่า “หลักสูตรแกนกลาง มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข ด้กายภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย

4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข”

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 7) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ธานีทร์ กรัยวิเชียร (2551, หน้า 34-35 อ้างอิงใน ญาณภัทร พรหมเสน (2560) ได้ให้ความเห็นว่า การปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมในสังคมไทย ต้องดำเนินการใน 2 ลักษณะ คือ การ “ปลูก” และการ “ปลุก” ในส่วนของการ “ปลูก” นั้นใช้สำหรับเด็กและเยาวชนที่เปรียบเป็นดังผ้าขาวและจะเป็นพลังสำคัญที่จะขับเคลื่อนสังคมไทยต่อไป ส่วนการ “ปลุก” นั้นใช้กับผู้ใหญ่ ที่บางครั้งได้หลงลืมหรือละเลยการนำคุณธรรมจริยธรรมมาใช้ในการประพฤติปฏิบัติ ให้เกิดการระลึก นึกถึง ตระหนักถึงความสำคัญและนำคุณธรรมจริยธรรมกลับมาใช้ในการดำรงตน ดังนั้นสิ่งสำคัญที่ควรอบรมจริยธรรมให้แก่เด็กไทยควรมีในเรื่องของ คติธรรม 12 ประการ คือ

1. สัจจะ พุทความจริง (Truth)
2. ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)
3. ความระลึกในหน้าที่ (Sense of Duty)
4. ความอดกลั้น (Patience)
5. ความเป็นธรรม (Fair Play)
6. ความเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Consideration for Others)
7. เมตตาธรรม (Kindness)
8. ความกตัญญูกตเวที (Gratitude)
9. ความสุภาพนุ่มนวล (Politeness)
10. ความเคารพต่อผู้มีอาวุโส (Respect for Elders)
11. รักษาคำพูด (Promise)

12. จิตสำนึกสาธารณะ เสียสละเพื่อส่วนรวม (Public Conscience)

ญาณภัทร พรหมเสน (2560, หน้า 49) ได้อธิบายความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ กล่าวคือ

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความชอบอย่างผูกพันพร้อมด้วยความชื่นชมยินดีที่มีต่อสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงการประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คดโกง ไม่คิดคดทรยศ และไม่หลอกลวง
3. มีวินัย หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงการอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ
4. ใฝ่ เรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงการเอาใจผูกพันอยู่กับการศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจหรือความชำนาญ
5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความเป็นอยู่หรือสภาพที่เป็นไปได้ตามควรแก่ความต้องการ
6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความตั้งใจในการประกอบภาระงาน
7. รักความเป็นไทย หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความชอบอย่างผูกพันพร้อมด้วยความชื่นชมยินดีและมีความภาคภูมิใจต่อความเป็นประเทศไทยและความเป็นชนชาติที่อยู่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงความนึกคิดที่กำหนดการกระทำ เพื่อประชาชนทั่วไป

ไชยพร เรื่องแห้ว (2556 หน้า 36-37) ได้กล่าวถึงคุณธรรมจริยธรรมที่ควรส่งเสริมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการ มี 10 ประการ ดังต่อไปนี้

1. มีระเบียบวินัย
2. มีความซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม
3. ชยัน ประหยัด และยึดมั่นในสัมมาชีพ
4. สำนึกในหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ
5. รู้จักคิดริเริ่ม วิจัยและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล
6. กระตือรือร้นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รักและเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

7. มีพละนาถัยสมบรูณั้ทั้งร่างกายและจิตใจ
8. รู้จักฟั้งตนเอง มีอุถมคคดิ
9. มีความภาคภูมิ รู้จักทำนุบำรุงคิลปวัฒนธรรมและทรรพยากรธรรมชาตดิ
10. มีความเสี่ยสละ เมตตาคาริ กตัญญูกตเวทดิ กล้าหาญและสามัคคดิกัน

ดั่งนั้นจึงสรุปรจยธรรมนั้เรียนที่ควรได้รับการส่งเสริม คดิ การเป็นคนดี มีปัญญา มีวินัย ใฝ่เรียนรูู้ ปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา เห็นคุณค่าของตัวเอง รักชาติ มีเมตตาคดิ มีความสุภาพ มีลัจจะ มีความอดทน มีความเป็นธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความพอเพียง มีความกตัญญู มีจิตสธารณะ และมีความรบัผดชอบในหน้าทดิ

แนวทางในการส่งเสริมจยธรรมนั้เรียน

สวาริษ บั้วศรดิ (2534, หน้า 59 อ้างอิงใน พวงรดิธัน ชานาญเลศคดิจ, 2558, หน้า 28) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมคุมธรรมจยธรรมในโรงเรียนว่าดั่งนี้

1. ตั้งคณะกรรมการคณธรรมจยธรรมประจำโรงเรียนเพื่อทำหน้าทดิที่กำหนดแผนงานคณธรรมจยธรรม ตลอดปี และควบคุมดูแลให้เป็นไปตามแผนทดิที่กำหนดดั่งนั้น รวมทั้งดำเนิการปรับปรุงแก้ไขเป็นการปฏิบัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2. จัดให้มีแผนงานการส่งเสริมคณธรรมจยธรรม โดยดำเนิการดั่งนี้

- 2.1 สร้งบรรยากาศหรือลิ่งแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการให้การศึกษาอบรมและการปฏิบัติ เรืองจยธรรม ได้แก่

- 2.1.1 คณะครุ้ร่วมกันประพคดิ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างทดิดีแก่นั้เรียน

- 2.1.2 ซี้แจง กระตุ้น โน้มน้าว ให้นั้เรียนมีความเข้าใจ และเห็นว่า การประพคดิตนตามแนวทางของจยธรรมเป็นลิ่งทดิมีเกียรตดิยิ่ง ไม่เป็นลิ่งทดิน่าละอายเพราะลิ่งทดิน่าละอายนั้คือ การทำควมซั้ว

- 2.1.3 ตั้งกลุ่มหรือชุมชนจยธรรมขึ้นในโรงเรียน

- 2.2 จัดให้มีการอบรมจยธรรมโดยต่อเนืองในโรงเรียน ผู้ให้การอบรม ได้แก่

- 2.2.1 พระสงฆ์หรือผู้ทรงคณวุฒดิ

- 2.2.2 ผู้บริหารโรงเรียน

- 2.2.3 ครุ้ประจำชั้นและครุ้เวรประจำวัน

3. จัดให้มีแผนงานควบคุมควมประพคดิ เช่น

- 3.1 ผู้ใดประพคดิผดจยธรรม หรือละเลยต้งถูกลงโทษตามควรแก้กรรมนั้อย่างเครงครัด

3.2 ผู้ใดประพฤติดีเด่นด้านจริยธรรม ต้องยกย่องสรรเสริญให้เกียรติผู้นั้นอย่างดี
 สุรพล บั้วพิมพ์ (2542, หน้า 57 อ้างอิงใน พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ, 2558, หน้า 30)
 ได้กล่าวถึง วิธีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม
 ที่พึงประสงค์สำหรับนักเรียนไว้ดังนี้

1. จะต้องให้โอกาสที่เหมาะสมแก่นักเรียนในการฝึกฝนรูปแบบพฤติกรรมตามที
 กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ประสบการณ์ในการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนได้รับความพึงพอใจ
 จากการปฏิบัติ หรือเกิดพฤติกรรมนั้น ๆ ตรงตามจุดประสงค์
3. ประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องอยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ นั่นคือ จะต้องเหมาะสมกับ
 วุฒิภาวะและความสามารถของนักเรียนด้วย
4. ประสบการณ์การเรียนรู้มีหลากหลายรูปแบบที่จะทำให้นักเรียนบรรลุ
 วัตถุประสงค์เดียวได้ ดังนั้นจะต้องจัดและเตรียมประสบการณ์การเรียนรู้ให้นักเรียนไว้หลาย ๆ
 รูปแบบ
5. ประสบการณ์การเรียนรู้บางรูปแบบก็สามารถให้นักเรียนเกิดพฤติกรรม
 ตามจุดประสงค์ได้หลาย ๆ จุดประสงค์

ไชยพร เรื่องแห้ว (2556, หน้า 25) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาในโรงเรียนโดยมี
 จุดมุ่งหมายที่สำคัญอยู่ 2 ประการ ซึ่งจุดมุ่งหมายทั้ง 2 ประการนั้นจะประสบความสำเร็จ
 ได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับการบริหารและการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ โดยมีคณะครู
 ในโรงเรียนมีส่วนร่วมเป็นองค์ประกอบสำคัญ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในโรงเรียน
 โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้
 ความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้
 ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
2. มีคุณธรรม จริยธรรม มีวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ
 หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สามารถ
 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา
 2559, หน้า 67) ได้กล่าวถึงแนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ โดยปรับเปลี่ยน
 ค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ส่งเสริมการเลี้ยงดูในครอบครัวที่เน้นการฝึกเด็กให้รู้จักการพึ่งพาตัวเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ ในรูปแบบของกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวัน และให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กสามารถเรียนรู้และยึดถือเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิต
2. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งเร่งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและโดยรอบสถานศึกษาให้ปลอดภัยจากอบายมุขอย่างจริงจัง
3. ปรับวิธีการเผยแพร่หลักศาสนาให้มุ่งชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตตามหลักธรรม คำสอนที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นำไปสู่การปลูกฝังค่านิยมที่ดีงาม
4. เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ จัดระเบียบสังคม และกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ละเว้นการปฏิบัติตามบรรทัดฐานในสังคม
5. จัดสรรเวลาและพื้นที่ที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันดีโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีผู้ชมมากที่สุด และส่งเสริมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ สร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาท สิทธิ และหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดี
6. ผลักดันให้มีการนำวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ไปใช้ปฏิบัติจนให้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของคนในสังคมไทย อาทิ การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย การทำงานเป็นทีม การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง การทำงานอย่างกระตือรือร้น

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน

การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสังฆมณฑลตอบสนองต่อปรัชญาของการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และวิญญาณ ภายใต้บรรทัดฐานของจิตตารมณ์แห่งความรักและการรับใช้ รวมทั้งตอบสนองต่อนโยบายของทิศทางการอภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย โดยสภาพระสังฆราชคาทอลิกประเทศไทย ในนโยบาย ข้อที่ 6 ในเรื่องของการจัดการศึกษาที่เน้น "การดำเนินการให้สถานศึกษาเป็นสนามแพร่ธรรมมากขึ้น โดยการให้การอบรมและฟื้นฟูชีวิตนักเรียน เยาวชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมศักดิ์ศรีมนุษย์ สร้างคุณธรรม จริยธรรมและสันติในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย ให้โอกาสแก่นักเรียนคาทอลิกและผู้ยากไร้ อีกทั้งยังเป็นการมีส่วนร่วมระหว่าง บ้าน วัด สถานศึกษาและชุมชน

เพื่อให้สถาบันและองค์กรได้เป็นสนามแพร่ธรรมอย่างแท้จริง" ดังนั้นฝ่ายการศึกษาของสังฆมณฑล จึงได้กำหนดงานหลักเพื่อพัฒนาจิตตภาวิบาลซึ่งถือเป็นจิตวิญญาณแห่งการจัดการศึกษาของสังฆมณฑลฝ่ายการศึกษา ได้ใช้แนวทางการพัฒนาจริยธรรม แบ่งออกเป็น 6 งานหลัก ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ด้านการอภิบาล
2. ด้านการเผยแผ่ธรรม
3. ด้านช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร
6. ด้านการจัดการและมาตรฐาน

1. ด้านงานอภิบาล

งานอภิบาล เป็นงานที่สร้างความศักดิ์สิทธิ์ การอบรมสั่งสอนและการปกครองดูแลเด็กและเยาวชนทุกคนทั้งที่เป็นคริสตชนและไม่ใช่คริสตชน รวมทั้งบุคลากรทุกคนในโรงเรียนและผู้ปกครอง ประกอบด้วย 2 งานหลัก คือ

1.1 งานด้านพระวาจาหรือการสอนคริสตศาสนธรรม งานด้านพระวาจาหรือการสอนคริสตศาสนธรรม เป็นงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งระบบตั้งแต่ผู้บริหาร เด็ก และเยาวชนบุคลากรและผู้ปกครอง เพื่อให้พระวาจาของพระเจ้าได้เจริญและงอกงามในชีวิตของทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษา ซึ่งสามารถปรากฏให้เห็นได้ด้วยการเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ดี รวมทั้งงานปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการสอน คริสตศาสนธรรม ประกอบด้วย 3 งานหลัก คือ

1.1.1 งานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมุ่งเน้นที่ พระสงฆ์ นักบวช ผู้บริหาร ครูทุกคนที่เป็นคริสตชนและไม่ใช่คริสตชน ครูคาทอลิกทุกคน นักการภารโรง นักเรียนทุกคน

1.1.2 งานสร้างสัมพันธ์ชุมชน ผู้ปกครอง วัดและโรงเรียน เป็นการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน วัดและโรงเรียนในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ เน้นการพัฒนาผู้ปกครองคาทอลิกให้ตระหนักถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านความเชื่อ ความศรัทธาต่อบุตรหลาน

1.1.3 งานปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรคริสตศาสนธรรม เป็นการพัฒนาหลักสูตรการสอน คริสตศาสนธรรมที่เน้นพระคัมภีร์และคุณค่าของพระวรสารมากกว่าการท่องเที่ยว มีการกำหนดชั่วโมงการสอนคริสตศาสนธรรมที่ชัดเจนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง ในโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียน มีการพัฒนาแนวการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย

ที่เน้นคุณค่าพระวรสาร การพัฒนาสื่อ อุปกรณ์การสอนคำสอน พร้อมทั้งมีการวัดและประเมินผลในรูปแบบที่หลากหลาย

1.2 งานด้านศิลปศักดิ์สิทธิ์

เน้นงานด้านการให้ความรู้ การเตรียมและให้บริการศิลปศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ การให้คำแนะนำและดูแลชีวิตฝ่ายจิตให้กับนักเรียน ครู บุคลากรทุกคนและผู้ปกครองที่เป็นคาทอลิก นอกจากนี้รวมถึงงานด้านพิธีกรรมต่าง ๆ และกิจกรรมทางศาสนา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ด้านการอภิบาล หมายถึงงานที่สร้างความศักดิ์สิทธิ์ โดยการอบรมสั่งสอนนักเรียนทุกคน รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียนและผู้ปกครองให้ได้รับรู้ถึงคำสอนของพระเยซูคริสตเจ้า โดยผู้บริหารและครูก็ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความรัก ความยุติธรรม จัดให้มีห้องคำสอน สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย และให้โอกาสแก่นักเรียนทุกคนในการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมตามหลักคำสอนทางศาสนาของแต่ละคน

2. ด้านการเผยแผ่ธรรม

การเผยแผ่ธรรม เป็นงานในการเผยแผ่ข่าวดี และการประกาศข่าวดีที่เน้นการเป็นประจักษ์พยานถึงพระคริสตเจ้าและข่าวดีแห่งความรอดของพระองค์อย่างเป็นรูปธรรมที่จะสามารถทำให้แผ่ขยายและซึมซับเข้าไป สู่วิถีการดำเนินชีวิตของผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานด้านการเผยแผ่ธรรมประกอบด้วย 3 งานหลักคือ

2.1 งานด้านจริยธรรม เป็นงานปลูกฝังส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้เรียนทุกคนให้เข้าถึงคุณความดีตามความเชื่อของแต่ละศาสนา มีความรับผิดชอบถึงบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคนในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมและการมีชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข เน้นถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนในการเคารพในคุณค่าศักดิ์ศรีของตนเองและผู้อื่นรวมถึงไปถึง การสร้างความอบอุ่นในบรรยากาศของครอบครัว เพื่อต่อต้านปัญหา ยาเสพติดและอบายมุขต่าง ๆ

2.2 งานด้านศาสนา ประกอบด้วย

2.2.1 งานศาสนสัมพันธ์ เป็นการเสวนาระหว่างศาสนา เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจที่ดีและเพื่อความดีร่วมกันระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน องค์กรต่าง ๆ รวมไปถึงการศึกษาไว้ซึ่งคุณค่าของขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นด้วย

2.2.2 งานศาสนิกสัมพันธ์ เน้นการสร้างความสัมพันธ์ฉันพี่น้องโดยไม่จำกัดชาติศาสนาและเผ่าพันธุ์ ทั้งนี้เพื่อความดีตามความเชื่อของแต่ละศาสนาร่วมกันในฐานะที่เป็นประชากรโลก ด้วยการทำกิจกรรมร่วมกันที่เน้นความเป็นหนึ่งเดียวกันมากกว่าการแข่งขันกัน

2.3 งานด้านกิจกรรมและโครงการ เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อความดีของตนเอง เพื่อผู้อื่น สังคมและประเทศชาติ รวมถึงนำไปสู่การหยั่งรากลึกกลงไป ในการเสริมสร้างและพัฒนาความศรัทธา ความเชื่อของแต่ละศาสนา งานด้านกิจกรรมและโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรมคือ

2.3.1 งานกิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น กิจกรรมโครงการคนดีศรีโรงเรียน การเชิดชูเกียรติคนดี ธนาคารความดีและกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามบริบทของสังคมและท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น โครงการถือศีลกินผักสำหรับโรงเรียนทางภาคใต้ เป็นต้น

2.3.2 งานกิจกรรมเพื่อสังคมและชุมชน มุ่งเน้นการได้เข้าไปสัมผัสชีวิตจริงที่เกิดขึ้นในมิติต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างชีวิตให้กับตนเองและสังคม เช่น กิจกรรมสัมผัสผู้ยากไร้ ค่าอาสาพัฒนาชนบท กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และกิจกรรมจิตตารมณ์มหาพรต ที่เน้นถึงคุณค่าของความรักและการแบ่งปันแก่ผู้ที่ด้อยโอกาสและผู้อื่นในสังคม

2.3.3 กิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ สังคม และชุมชน เช่น กิจกรรมวันแม่ วันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมวันลอยกระทง กิจกรรมวันต่อต้านยาเสพติดหรือกิจกรรมที่เน้นขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดั่งงามของชุมชนนั้น ๆ

2.3.4 กิจกรรมเสริมความรู้ด้านคริสต์ศาสนา เน้นการนำพระคริสต์สู่ปวงชน เช่น วันพระคัมภีร์หรือการจัดค่ายคำสอนภาคฤดูร้อน เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ด้านการเผยแผ่ธรรม หมายถึง การประกาศข่าวดีของพระเจ้า อย่างเป็นรูปธรรมทั้งในโรงเรียนและในชุมชนด้วย โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีในตนเองและผู้อื่นส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมและชุมชน มีกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ สังคม และชุมชนมีการเชิดชูเกียรติคนดี สร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน และส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

3. ด้านช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา

การช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา เป็นงานที่เป็นพยานถึงความรักและจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ที่แสดงให้เห็นว่า พระศาสนจักรจะต้องอยู่เคียงข้างคนยากจน เช่นเดียวกับพระคริสตเจ้า ด้วยเหตุนี้เด็ก เยาวชนทุกคนจึงมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชนคาทอลิกทุกคนควรจะต้องได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิก เพื่อเขาจะได้รับ การปลูกฝัง ส่งเสริมและพัฒนา

ความเชื่อ ความศรัทธาที่จะส่งผลต่อการพัฒนาชีวิตฝ่ายจิต งานด้านช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านการศึกษา ประกอบด้วย

3.1 การให้โอกาสในการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก เพราะเด็กทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมกันในการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก ไม่จำกัดชาติพันธุ์ ศาสนา สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กคาทอลิกทุกคน ควรจะต้องได้มีโอกาสเข้าศึกษาในโรงเรียนของสังฆมณฑล

3.2 งานการให้ทุนการศึกษา เน้นการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ ทั้งในรูปของการให้เปล่าหรือในรูปของการลดหย่อนอัตราค่าธรรมเนียม หรือในรูปของการให้โอกาสชำระเป็นระยะ ๆ ตามความจำเป็นและความเหมาะสม เป็นรายกรณี

3.3 งานดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือเป็นรายกรณี เด็กและเยาวชนที่เข้ามาศึกษาเล่าเรียนในโรงเรียนของสังฆมณฑล จะต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่และได้รับความช่วยเหลือเป็นด้านเศรษฐกิจ, ด้านการศึกษาเล่าเรียน เป็นต้น

3.4 การใช้ทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน เพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา เป็นงานที่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้สถานที่ และทรัพยากรในโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สังคม และชุมชน

3.5 งานดูแลเอาใจใส่และให้การสนับสนุน นักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของโรงเรียน อาจอยู่ในรูปของการให้ทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น หรือการติดต่อให้ความช่วยเหลือในการฝึกฝนอาชีพและการให้คำปรึกษาติดต่อเยี่ยมเยียนและการดูแลฝ่ายจิตวิญญาณ

3.6 การจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส และจัดการศึกษาพิเศษสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

สรุปได้ว่า ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา หมายถึง งานที่เป็นพยานถึงความรักและจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ โดยการที่โรงเรียนให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับบุคคลทั่วไป โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่ นักเรียนเป็นรายกรณี และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านการศึกษาต่อ และด้านความปลอดภัย และจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้วย

4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

งานด้านวิชาการและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา จุดเน้นของงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสังฆมณฑล มุ่งเน้นที่จะให้ผู้เรียนได้พัฒนาในทุกมิติตามจิตตารมณ์ของปรัชญาการศึกษาคาทอลิก ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน

ไปสู่ความสมบูรณ์ในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม ที่สำคัญคือ จิตวิญญาณของความคิด ด้วยเหตุนี้ จุดเด่น และเป้าหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คือ การมุ่งให้ผู้เรียน มีคุณธรรมนำความรู้ความสุข งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องร่วมมือกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ตามความสามารถของผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีสุนทรียภาพในชีวิต ไม่ว่าจะเป็นสุนทรียภาพในด้าน ศิลปะ ดนตรี กีฬา และสุนทรียภาพในด้านความสงบฝ่ายจิตใจ รวมไปถึงการมุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถนำคุณค่าของความคิด ความรู้ และทักษะความสามารถต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกฝน นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน งานด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มุ่งเน้นพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ในเรื่องต่อไปนี้

4.1 การบูรณาการจริยธรรมในทุกกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และในทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ โดยบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมเข้าไปในเนื้อหาสาระการเรียนรู้เลย โดยบูรณาการตั้งแต่จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และการวัดและประเมินผล การเรียนรู้

4.2 การนำคุณค่าพระวรสารลงสู่กิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการคุณค่าของ พระวรสารลงในเนื้อหาวิชาในทุกโอกาสตามความเหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าของ พระวรสารในเรื่องของความรัก การแบ่งปันและการรับใช้

4.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมหลักสูตร ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีวิจาร์ณญาณเท่าทันต่อปัญหาในสังคม รู้จักคิด แยกแยะความถูกผิดได้จากสถานการณ์และ ปัญหาที่เกิดขึ้น รู้จักการยอมรับตนเองและผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่างกันระหว่างบุคคลและ คุณค่าทางวัฒนธรรม และได้มีโอกาสแสดงออกในด้านความคิด ความสามารถอย่างอิสระ ภายใต้การเคารพถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

4.4 จัดหลักสูตรครอบครัวศึกษาให้เหมาะสมกับวัย มุ่งเน้นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้และบรรยากาศของครอบครัวที่เต็มไปด้วยความอบอุ่น ความเข้าใจ ให้เกิดขึ้น ในห้องเรียนในทุกระดับชั้น รวมทั้งให้ความรู้ในเรื่องของครอบครัวศึกษา บทบาท หน้าที่ที่มีต่อกัน เพศศึกษา ความรับผิดชอบและการเคารพและให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยการจัดหลักสูตร ครอบครัวศึกษาให้ครอบคลุมทุกระดับชั้น และจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอน ให้เหมาะสมกับวัย รวมทั้งการให้คำปรึกษาและแนะแนวทางในการปฏิบัติตนที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง งานที่พัฒนาผู้เรียนให้มุ่งสู่ ความสมบูรณ์ในทุกมิติ โดยโรงเรียนมีการกำหนดและจัดหลักสูตรคำสอน จัดรายวิชาเกี่ยวกับ ศาสนาในตารางสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาดตนเองโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออก

อย่างอิสระโดยเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์มีการพัฒนาเทคนิคกระบวนการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมให้กับครูทุกคน และมีการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนโดยสอดคล้องกับด้านจริยธรรมอย่างเหมาะสม

5. ด้านบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

บรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและทรัพยากร เป็นงานที่เน้นการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียน บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้ที่มาติดต่อกับโรงเรียนสามารถสัมผัสได้ถึงบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่แสดงออกถึงความสงบ ความรัก ความเชื่อ อาหารและจิตตารมณ์ของการรับใช้ ซึ่งต้องเป็นบรรยากาศและจุดเด่นอีกประการหนึ่งของโรงเรียนในสังคมทศวรรษใหม่ รวมถึงบรรยากาศของการส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีและภูมิปัญญาไทย นอกจากนี้ยังเป็นงานที่มุ่งเน้นในการจัดการและบริหารทรัพยากรของโรงเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกด้านงานการสร้างและจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ประกอบด้วยงานหลัก 2 ประการ คือ

5.1 งานสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมระบบการทำงาน การบริหารงาน การบริหารอาคารสถานที่ในโรงเรียนให้สามารถสัมผัสได้ถึง

5.1.1 ความรักและการแบ่งปันตามพระวรสาร

5.1.2 บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย ตัวอย่างการปลูกฝังจิตสำนึกให้รู้ถึงคุณค่าการปกครองแบบประชาธิปไตย

5.1.3 การเสริมสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันแทนการแข่งขัน

5.1.4 บรรยากาศของการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

5.1.5 การสร้างความสัมพันธ์ และบรรยากาศของความร่วมมือต่อกันระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมไทย

5.1.6 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนรัก แสวงหาความรู้ตลอดชีวิต

5.1.7 จัดบรรยากาศและระบบการบริหารที่ ส่งเสริมความเชื่อ อาหารและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

5.1.8 ปลูกฝังและส่งเสริมในเรื่องอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

5.1.9 สร้างบรรยากาศที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของการเป็นโรงเรียนคาทอลิกที่สามารถสัมผัสได้ เช่น มีรูปปั้นองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียน การจัดมุมสงบ มุมธรรมชาติต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถใช้เป็นสถานที่พักจิตใจ การติดรูปกางเขนในห้องเรียน การติดหลักธรรมหรือพระวาจาของพระตามอาคารสถานที่ที่เหมาะสม รวมไปถึงการจัดมุมต่าง ๆ ที่เอื้อให้เกิดบรรยากาศแห่งความสงบ ความอบอุ่นและบรรยากาศของความเป็นครอบครัว

5.2 งานการจัดทรัพยากร มุ่งเน้นที่ห้องปฏิบัติการที่เอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พร้อมทั้งสื่อ วัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้ เช่น การจัดห้องคริสตศาสนธรรม ห้องจริยศึกษา ห้องปฏิบัติการในการสอนวิชาต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้ทรัพยากรที่มีอยู่ส่งผลและเอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในทุกด้าน

สรุปได้ว่า ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร หมายถึง การที่ผู้บริหารส่งเสริมบรรยากาศการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีการติดหลักธรรม ตามอาคารสถานที่ มีบรรยากาศแห่งความรักความสงบ ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า โรงเรียนส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ มีความภูมิใจในสิ่งที่ตนเป็น และมีความพอเพียง

6. ด้านการจัดการและมาตรฐาน

ด้านการจัดการและมาตรฐาน เป็นงานที่มุ่งในการจัดระบบและโครงสร้างการบริหารจัดการ และจัดมาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้เพื่อพัฒนางานให้เป็นระบบที่มีโครงสร้างแนวทางการพัฒนา ระบบติดตามประเมินเพื่อพัฒนาได้อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง งานด้านการจัดการและมาตรฐานประกอบด้วย 2 งานหลักคือ

6.1 งานการปรับระบบการบริหารและการจัดการ โดยการจัดระบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยมีจิตตาคณาจารย์ประจำโรงเรียนเป็นพระสงฆ์ มีหน้าที่เป็นผู้พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ประเมิน และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายจิตตาคณาจารย์ ทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติและประสานสัมพันธ์กับฝ่ายต่าง ๆ เพื่อพัฒนางานจิตตาคณาจารย์อย่างเป็นระบบ เน้นระบบการทำงานที่เน้นคุณค่าที่แท้จริงมากกว่ากิจกรรมฉาบฉวย หรือเพียงแต่เอกสาร รวมไปถึงการจัดให้มีระบบในการพัฒนาส่งเสริมให้กำลังใจกว่าระบบของการจ้องจับผิด หรือผลประโยชน์ซึ่งจะนำไปสู่การแบ่งกลุ่ม และระบบพรรคพวก

6.2 งานมาตรฐานจัดให้มีสำนักงานหรือหน่วยพัฒนา ติดตาม ประเมินพัฒนา มาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรและนักเรียนในระดับฝ่ายการศึกษาและในระดับโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างรักษามาตรฐานด้านคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรและนักเรียน ให้คงอยู่เป็นจุดยืนของการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมถึงมีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรครูและนักเรียนในโรงเรียน เพื่อก่อให้เกิดมาตรฐานเดียวกันในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ด้านการจัดการและมาตรฐาน หมายถึง การที่โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบต่อเนื่อง ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมีระบบการพัฒนา ส่งเสริม ให้กำลังใจ มีการประชุมคณะผู้บริหารเพื่อติดตามงาน สร้างความเข้าใจและความ

ร่วมมือกันพัฒนาจริยธรรมตามเอกลักษณ์ของศาสนา รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานของ คุณธรรมจริยธรรมที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน

จากการศึกษา แนวการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสภมณฑล พอสรุปได้ว่า โรงเรียนในสังกัดสภมณฑล ได้จัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจและสติปัญญา โดยจัด การเรียนการสอนที่บูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมและชุมชน กิจกรรม ตามประเพณีของชาติ ส่งเสริมให้ผู้ยากไร้ได้รับการศึกษา ส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อ การส่งเสริมผู้เรียน เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภาพร สุขสวัสดิ์ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนสตรีนนทบุรี ซึ่งผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนสตรี นนทบุรี ตามความเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการนักเรียนและคณะกรรมการเครือข่าย ผู้ปกครอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนนนทบุรี จำแนกรายด้าน ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดนโยบายการพัฒนา ควรมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ปรับวิสัยทัศน์ พันธกิจ กำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงาน รายงานผลต่อผู้บริหาร โรงเรียน 2) ด้านการเรียนการสอน การสอนควรสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในทุกรายวิชา มีการวัดผลด้านคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กับเนื้อหาสาระการเรียนการสอน ครูเป็นกลไก สำคัญในการอบรมขัดเกลานักเรียน 3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จัดที่ประดิษฐาน พลับพลาสัญลักษณ์ของโรงเรียนให้เหมาะสม ปลูกไม้ดอกประจำโรงเรียนและต้นไม้ใหญ่ให้ ร่มรื่น จัดภูมิทัศน์ให้เหมาะสมเป็นแหล่งเรียนรู้ พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้สะอาด มีระบบสุขาภิบาล ที่ดีจากการมีส่วนร่วมของนักเรียน 4) ด้านการปฏิบัติเป็นแบบอย่างของครูและบุคลากร ในโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรควรเป็นแบบอย่างของความศรัทธา ความเคารพนับถือ และรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีความสุภาพ รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความรักและปรารถนาดีต่อศิษย์ 5) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต้องส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการทำ ความดีด้วยตนเอง มีกิจกรรมสร้างแรงบันดาลใจในการทำความดีและส่งเสริม ความสามัคคี 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน ผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดี โรงเรียนควรจัดทำคู่มือการอบรมคุณธรรมจริยธรรมให้มอบให้ผู้ปกครอง จัดสัปดาห์การเยี่ยม

บ้านนักเรียน ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน รับทราบพฤติกรรม อบรมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน 7) ด้านการประเมินผลเพื่อการพัฒนา ควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการกำกับติดตาม ประเมินผลการพัฒนา มีการประกาศเกียรติคุณนักเรียนที่มีคุณงามความดี เป็นระยะอย่างต่อเนื่องและวางแผนการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้มีประสิทธิภาพ

รัชติดา เชยกลิ่น (2553) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหาร พร้อมทั้งศึกษา ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทผู้บริหารกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยได้ ดังนี้ ด้านส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความขยัน ด้านความสุภาพ ด้านความมีวินัย ด้านความสามัคคี ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสะอาด และด้านความมีน้ำใจ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ แต่เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ศวง วิจิตรวงศ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้บทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่วนบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทด้านการพัฒนาบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้บทบาทด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกฯ ในภาพรวมพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกฯ ในภาพรวมพบว่า บทบาทด้านการจัดหลักสูตรและการเรียน

การสอน และบทบาทด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ลำดับสูงที่สุดเท่ากัน ทั้งนี้บทบาทด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนมีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ลำดับต่ำที่สุด

พระครูประโชติจันทร์วิมล (นาม จันทโชโต) (2555) ได้ศึกษาเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศหอวังนนทบุรี อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความประหยัด ด้านความขยัน ด้านความมีวินัยและด้านความซื่อสัตย์ 2) ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอบางกรวย จังหวัด นนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำแนกตามเพศและระดับชั้นเรียน โดยภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวังนนทบุรี อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมด้านนี้เป็นพิเศษ เพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ซึ่งเต็มไปด้วยการแข่งขันและเร่งรีบ จึงทำให้พฤติกรรมของเด็กได้รับอิทธิพลจากสภาพการณ์ดังกล่าว

ไชยพร เรื่องแห้ว (2556) ได้ศึกษา บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.02) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต (ค่าเฉลี่ย = 4.68)

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกันทุกด้าน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของแก่น เขต 1 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของแก่น เขต 1 พบว่า ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนอย่างหลากหลายครอบคลุมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 8 ด้าน และเมื่อพิจารณาคำร้อยละสูงสุดแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จะเป็นกิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ 2) ด้านความซื่อสัตย์ สุจริต จะเป็นกิจกรรมการอบรมคุณธรรมจริยธรรมในวันศุกร์ ทุกสัปดาห์ 3) ด้านการมีวินัย จะเป็นกิจกรรมการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของโรงเรียน 4) ด้านใฝ่รู้ใฝ่เรียน จะเป็นกิจกรรมการเข้าใช้ห้องสมุด 5) ด้านอยู่อย่างพอเพียง จะเป็นกิจกรรมการออมทรัพย์สำหรับนักเรียนทุกคน 6) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงาน จะเป็นกิจกรรมการทำความสะอาดบริเวณรับผิดชอบ 7) ด้านรักความเป็นไทย จะเป็นกิจกรรมแต่งกายชุดพื้นบ้านในวันศุกร์ และ 8) ด้านมีจิตสาธารณะ จะเป็นกิจกรรมการพัฒนาหมู่บ้านร่วมกับชุมชนในวันสำคัญ

มุกดา แก้วสม (2558) ได้ศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในเขตอำเภอเวียงเชียงรุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในเขตอำเภอเวียงเชียงรุ้งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ลำดับมากที่สุดคือ ด้านการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ ด้านการบริหาร และด้านการสอน และการนิเทศ เพื่อส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา ตามลำดับ 2) ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน สรุปได้ว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดได้แก่ การขาดงบประมาณสนับสนุน เวลาไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม สภาพแวดล้อมไม่เป็นปัจจุบัน ครูขาดความใส่ใจ และขาดการบันทึกประเมินผล แนวทางแก้ไขคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีนโยบายให้เห็นเป็นรูปธรรม มีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพด้านจริยธรรม มีการสนับสนุน ส่งเสริมสร้างความตระหนักให้ครูมีความใส่ใจในการจัดกิจกรรมด้านจริยธรรม มีการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

สุธัญชนก ทรัพย์ย่อย (2558) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหาร

สถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการนิเทศและการสอน และด้านการประเมินผล 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยภาพรวมมีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความแตกต่างกัน ยกเว้นด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีความแตกต่างกัน นั่นคือ ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการปฏิบัติมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง 3) ปัญหา และแนวทางในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า 3.1) ด้านการบริหารโรงเรียน ปัญหาที่พบมาก คือ งบประมาณในการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมไม่เพียงพอ แนวทางในการส่งเสริม คือ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดสรรงบประมาณและระดมทรัพยากรจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3.2) ด้านการจัดหลักสูตร มีปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง แนวทางในการส่งเสริมคือ มีการนิเทศอย่างสม่ำเสมอและจัดกิจกรรมให้หลากหลาย 3.3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ปัญหาที่พบบ่อยมากที่สุดคือ ขาดแคลนงบประมาณ แนวทางในการส่งเสริม คือ หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนงบประมาณและระดมทรัพยากรจากชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3.4) ด้านการนิเทศและการสอน ปัญหาที่พบบ่อยที่สุด คือ ครูไม่ได้สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในการจัดการเรียนการสอน แนวทางในการส่งเสริมคือ มีการนิเทศจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและมีการบันทึกพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียน 3.5) ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ปัญหาที่พบบ่อยที่สุด คือ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ไม่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง แนวทางในการส่งเสริมคือ กำหนดแนวปฏิบัติกิจกรรมไว้อย่างชัดเจน 3.6) ด้านการประเมินผล ปัญหาที่พบบ่อยที่สุดคือ ไม่มีการประเมินและสรุปผลการดำเนินงาน แนวทางในการส่งเสริม คือ ควรมีการสรุปผลการประเมินและนำผลการประเมินมาพัฒนาต่อไป

ญาณภัทร พรหมเสน (2560) ได้ศึกษาบทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ

การศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) อุปสรรคในการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-ตำบลท่าก้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่าด้านอุปสรรค ประกอบด้วย 1) ด้านรักชาติศาสน์ กษัตริย์นักเรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ ในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ด้านความซื่อสัตย์สุจริตนักเรียนบางคนไม่ทำงานด้วยตนเอง 3) ด้านการมีวินัย นักเรียน ได้รับความรู้ แต่ไม่มีการปฏิบัติ 4) ด้านใฝ่เรียนรู้ขาดความร่วมมือเอาใจใส่ของผู้ปกครอง 5) ด้านอยู่อย่างพอเพียง 6) ด้านความมุ่งมั่นในการทำงานเด็กได้ลงมือทำงานต่าง ๆ ด้วยตัวเอง 7) ด้านรักความเป็นไทยไม่มีการปฏิบัติอย่างจริงจัง 8) ด้านมีจิตสาธารณะ นักเรียนส่วนมาก ต้องมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องจึงจะให้ความร่วมมือ

ด้านแนวทางในการดำเนินงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพบว่าควร มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม แก่นักเรียนอย่างหลากหลายครอบคลุม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ทั้ง 8 ด้าน

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา (2560) ได้ศึกษาคุณธรรม จริยธรรม ของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เรียนระดับประถมศึกษา ทั้ง 6 ภูมิภาค มีคุณธรรม จริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกภูมิภาค โดยภูมิภาคที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ ภาคเหนือ รองลงมา คือ ภาคใต้ และภาคกลาง ตามลำดับโดยภูมิภาคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาคตะวันออก 2) ผลการศึกษาคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความพอเพียง และด้านความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับมาก สำหรับด้านความอดทน อดกลั้น และด้านความเสียสละ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 2 ด้าน 3) ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ทั้ง 6 ภูมิภาค มีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกภูมิภาค โดยภูมิภาคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาคเหนือ 4) ผลการศึกษาคุณลักษณะ จริยธรรมของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ในภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก 5) ผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือปริญญาตรี ทั้ง 6 ภูมิภาค มีคุณธรรมจริยธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกภูมิภาค โดยภูมิภาคที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็น

อันดับแรก คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมา คือ ภาคตะวันตก และภาคเหนือ
ตามลำดับโดยภูมิภาคที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาคตะวันออก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ โดยผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 280 คน (26 มิถุนายน 2563)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2563 จำนวนทั้งสิ้น 280 คน (26 มิถุนายน 2563) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ ตำแหน่ง ระดับวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการอภิบาล ด้านการเผยแผ่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และ ด้านการจัดการ

และมาตรฐาน โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

- 5 หมายถึง มีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมฯ อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมฯ อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมฯ อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมฯ อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมฯ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าทฤษฎี หลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดกรอบแนวความคิดเพื่อสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการอภิบาล ด้านการเผยแพร่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และด้านการจัดการและมาตรฐาน

3. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม

4. นำเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

4.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร คล้ายอำ รองคณบดีฝ่ายคุณภาพนิสิตวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

4.2 บาทหลวง ดร.พิเชฐ แสงเทียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาเซเวียร์ เชียงแสน

4.3 นายวรพงษ์ สันติวงษ์ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงของเนื้อหา (Content Validity) รวมทั้งภาษาที่ใช้ให้เหมาะสม

5. นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67–1.0 ขึ้นไป

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนศิรวิ เชียงดาว อ.เชียงดาว จ.เชียงใหม่

7. นำแบบสอบถามมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95

8. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอลงหนังสือจากมหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตเชียงราย ไปติดต่อผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามของแต่ละโรงเรียนด้วยตนเอง

3. การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามในเวลาที่กำหนด

4. นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาจำนวน 162 ชุด แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับข้อมูลความคิดเห็นบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})

และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และนำมาเปรียบเทียบ เกณฑ์ในการแปลความหมายตามเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50–5.00 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50–4.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50–3.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50–2.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00–1.49 หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ใช้สถิติคาร์ยยะ (Percentage)
2. ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน

คาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานโดยใช้การทดสอบ F-test และ one-way ANOVA

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และผลการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย โดยใช้การทดสอบ (F-test และ one-way ANOVA) ได้แก่ ระดับวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน		
1. ผู้บริหาร	2	1.20
2. ครูผู้สอน	160	98.80
รวม	162	100.00
ระดับวุฒิการศึกษา		
1.ปริญญาตรี	124	76.50
2.ปริญญาโท	36	22.20
3.ปริญญาเอก	2	1.20
รวม	162	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์การทำงาน		
1. 1-5 ปี	59	36.40
2. 6-10 ปี	50	30.90
3. 11 ปีขึ้นไป	53	32.70
รวม	162	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารและครู จำนวน 162 คน จำแนกตามลักษณะที่ศึกษา ดังนี้

1. ตำแหน่ง พบว่า เป็นผู้บริหาร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 และครูผู้สอน จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 98.80

2. ระดับวุฒิการศึกษา พบว่า มีระดับปริญญาตรี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 ระดับปริญญาโท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20

3. ประสบการณ์ทำงาน พบว่า มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 และ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหภาพของผู้บริหารในส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) และผลการเปรียบเทียบ ข้อมูลเกี่ยวกับสหภาพของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย โดยใช้การทดสอบ (F-test และ one-way ANOVA) ได้แก่ ระดับวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิเคราะห์สหภาพของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรายโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย (โดยภาพรวม)

ด้าน	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการอภิบาล	3.47	0.76	ปานกลาง	1
2. ด้านการเผยแผ่ธรรม	3.47	0.76	ปานกลาง	1
3. ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา	3.45	0.69	ปานกลาง	3
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.42	0.70	ปานกลาง	6
5. ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร	3.44	0.70	ปานกลาง	4
6. ด้านการจัดการและมาตรฐาน	3.46	0.71	ปานกลาง	2
รวมเฉลี่ย	3.45	0.69	ปานกลาง	

จากตาราง 2 พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการอภิบาล และด้านการเผยแผ่ธรรม โดยอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.76) รองลงมาได้แก่ การจัดการและมาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.71) รองลงมา ได้แก่ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.69) รองลงมา ได้แก่ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ และด้านที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.70)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการอภิบาล

ข้อที่	รายการ	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนจัดให้มีการอภิบาลแก่ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคน	3.49	0.79	ปานกลาง	2
2	โรงเรียนจัดให้มีห้องคริสตศาสนา/ห้องคำสอน/ห้องจริยธรรม พร้อมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย	3.51	0.82	มาก	1
3	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ	3.49	0.82	ปานกลาง	2
4	โรงเรียนจัดสวัสดิการอย่างเหมาะสมและยุติธรรมแก่บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน	3.47	0.79	ปานกลาง	3
5	โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม	3.45	0.80	ปานกลาง	4
6	โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้รับการอบรมและส่งเสริมความเชื่อ ความศรัทธาตามความเชื่อของแต่ละศาสนา	3.43	0.77	ปานกลาง	6
รวมเฉลี่ย		3.47	0.76	ปานกลาง	

จากตาราง 3 พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรายด้านการอภิบาลในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีห้องคริสตศาสนา/ห้องคำสอน/ห้องจริยธรรม พร้อมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.82) รองลงมา

ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการอภิบาลแก่ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.79) และผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถืออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.82) ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้รับการอบรมและส่งเสริมความเชื่อ ความศรัทธาตามความเชื่อของแต่ละศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.77)

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการเผยแพร่ธรรม

ข้อที่	รายการ	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีในตนเองและผู้อื่น	3.47	0.79	ปานกลาง	4
2	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมและชุมชน เช่น ค่ายอาสาพัฒนาชนบท กิจกรรมสัมผัสผู้ยากไร้	3.46	0.77	ปานกลาง	5
3	โรงเรียนมีกิจกรรมตามนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีของชาติ สังคม และชุมชน เช่น กิจกรรมวันแม่ วันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมวันลอยกระทง	3.48	0.81	ปานกลาง	3
4	โรงเรียนมีกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมแก่นักเรียนและบุคลากร เช่น กิจกรรมธนาคารความดี การเชิดชูเกียรติคนดี	3.44	0.77	ปานกลาง	7
5	โรงเรียน มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมคุณค่าความดี ความเชื่อของแต่ละศาสนา	3.46	0.78	ปานกลาง	5

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	SD		
6	โรงเรียนส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชนในพื้นที่ฐานคุณธรรมความรัก	3.52	0.80	มาก	1
7	โรงเรียนมีการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและการอยู่ร่วมกันในสังคม	3.50	0.80	มาก	2
รวมเฉลี่ย		3.47	0.76	ปานกลาง	

จากตาราง 4 พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการเผยแพร่ธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน ในพื้นที่ฐานคุณธรรมความรักอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.80) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและการอยู่ร่วมกันในสังคม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.80) และข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมแก่นักเรียนและบุคลากร เช่น กิจกรรมธนาคารความดี การเชิดชูเกียรติคนดีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.77)

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา

ข้อที่	รายการ	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา	3.49	0.77	ปานกลาง	2

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
2	โรงเรียนใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับบุคคลทั่วไป เช่น บริการห้องสมุดเคลื่อนที่	3.51	0.79	มาก	1
3	โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านการศึกษาต่อ	3.41	0.76	ปานกลาง	6
4	โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านความประพฤติ	3.41	0.75	ปานกลาง	6
5	โรงเรียนดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายกรณี	3.44	0.78	ปานกลาง	4
6	โรงเรียนสนใจและเอาใจใส่การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	3.46	0.76	ปานกลาง	3
รวมเฉลี่ย		3.45	0.69	ปานกลาง	

จากตาราง 5 พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุดโรงเรียนใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับบุคคลทั่วไป เช่น บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.79) รองลงมาได้แก่ โรงเรียนให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.77) และข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุดได้แก่ โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียนในด้านการศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.76) และโรงเรียนให้การ

สนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียนในด้านความประพฤติ
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.75)

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการ
ส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อที่	รายการ	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนมีการกำหนดและจัดหลักสูตร คำสอน/จริยธรรมเหมือนกับวิชา สามัญอื่น ๆ	3.45	0.78	ปานกลาง	2
2	โรงเรียนจัดรายวิชาเกี่ยวกับ ศาสนาในตารางสอน	3.42	0.69	ปานกลาง	4
3	โรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุน ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	3.41	0.75	ปานกลาง	7
4	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียน แสดงออกทางด้านความคิด ความสามารถ อย่างอิสระโดย เคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	3.43	0.76	ปานกลาง	3
5	โรงเรียนมีการพัฒนาเทคนิค กระบวนการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมให้กับครูทุกคน	3.41	0.74	ปานกลาง	7
6	โรงเรียนส่งเสริมการนำคุณค่าคำ สอนลงเนื้อหารายวิชา	3.47	0.77	ปานกลาง	1
7	โรงเรียนจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ การสอนโดยสอดแทรกด้าน จริยธรรมอย่างเหมาะสม	3.42	0.75	ปานกลาง	4
รวมเฉลี่ย		3.42	0.70	ปานกลาง	

จากตาราง 6 พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่โรงเรียนส่งเสริมการนำคุณค่าคำสอนลงเนื้อหารายวิชาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.77) รองลงมาได้แก่โรงเรียนมีการกำหนดและจัดหลักสูตรคำสอน/จริยธรรมเหมือนกับวิชาสามัญอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.78) และข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.75) และโรงเรียนมีการพัฒนาเทคนิคกระบวนการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมให้กับครูทุกคนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.74)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร

ข้อที่	รายการ	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนมีการติดหลักธรรม คำสอน พระวาจา ตามอาคารสถานที่	3.45	0.71	ปานกลาง	2
2	โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความรัก ความสงบ สันติ และการแบ่งปันตามคุณค่าของคำสอน	3.45	0.75	ปานกลาง	2
3	โรงเรียนเสริมสร้างความรัก ความเอื้ออาทรและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่าง ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง	3.47	0.77	ปานกลาง	1
4	โรงเรียนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงาน และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า	3.44	0.75	ปานกลาง	3

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	รายการ	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
5	โรงเรียนปลูกฝังและส่งเสริมเรื่อง การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเป็นและมี ความเป็นอยู่อย่างพอเพียง	3.43	0.77	ปานกลาง	5
รวมเฉลี่ย		3.44	0.70	ปานกลาง	

จากตาราง 7 พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนเสริมสร้างความรัก ความเอื้ออาทรและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่าง ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 43.47$, S.D. = 0.77) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความรัก ความสงบ สันติ และการแบ่งปันตามคุณค่าของคำสอน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.75) และโรงเรียนมีการติดหลักธรรม คำสอน พระวาจา ตามอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 0.71) ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนปลูกฝังและส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเป็นและมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$, S.D. = 0.77)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการจัดการและมาตรฐาน

ข้อที่	รายการ	n = 162		ระดับ	ลำดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบต่อเนื่อง ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ	3.43	0.74	ปานกลาง	4
2	โรงเรียนมีระบบการพัฒนา ส่งเสริมให้กำลังใจ ติดตามประเมินผลที่ชัดเจน	3.48	0.75	ปานกลาง	2
3	มีการประชุมคณะผู้บริหารเพื่อติดตามงาน	3.46	0.76	ปานกลาง	3
4	โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานของคุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน	3.48	0.77	ปานกลาง	2
5	โรงเรียนมีการสำรวจและประเมินตนเองเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.42	0.71	ปานกลาง	6
6	โรงเรียนสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือกับบุคลากรในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามเอกลักษณ์ของศาสนา	3.51	0.77	มาก	1
รวมเฉลี่ย		3.46	0.71	ปานกลาง	

จากตาราง 8 พบว่า ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรายด้านการจัดการและมาตรฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือกับบุคลากรในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามเอกลักษณ์ของศาสนาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.77) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานของคุณธรรม

จริยธรรม ที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.77) และโรงเรียนมีระบบการพัฒนา ส่งเสริม ให้กำลังใจ ติดตาม ประเมินผลที่ชัดเจนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.75) ข้อที่มีระดับบทบาทในการ ส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่โรงเรียนมีการสำรวจและประเมินตนเองเพื่อพัฒนางาน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.42$, S.D. = 0.71)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก
สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ จำนวนกลุ่มผู้ศึกษาก

	บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม		จริยธรรมนักเรียน		ปริญญาตรี		ปริญญาโท		ปริญญาเอก		F	P-value	แปลผล
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1	3.29	0.66	4.07	0.76	3.75	1.06	17.921	.000*	มาก				
2	3.28	0.62	4.10	0.72	3.85	1.21	21.856	.000*	มาก				
3	3.26	0.58	4.06	0.69	3.91	1.29	24.341	.000*	มาก				
4	3.24	0.58	4.03	0.72	3.85	1.21	22.910	.000*	มาก				
5	3.27	0.59	4.00	0.78	3.66	0.94	17.958	.000*	มาก				
6	3.28	0.60	4.06	0.74	3.75	1.06	21.314	.000*	มาก				
โดยรวม											22.438	.000*	มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ โดยรวมแตกต่างกัน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการอภิบาล ด้านการเผยแพร่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และด้านการจัดและมาตรฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ปรากฏตามตาราง 10-15

ตาราง 10 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ด้านการอภิบาล จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.29$	ปริญญาโท $\bar{X} = 4.07$	ปริญญาเอก $\bar{X} = 3.75$	ระดับ
ปริญญาตรี	3.29	0.66		.000*		ปานกลาง
ปริญญาโท	4.07	0.76	.000*			มาก
ปริญญาเอก	3.75	1.06				มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการอภิบาลแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท

ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการอภิบาลแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 11 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการเผยแพร่ธรรม จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.28$	ปริญญาโท $\bar{X} = 4.10$	ปริญญาเอก $\bar{X} = 3.85$	ระดับ
ปริญญาตรี	3.28	0.62		.000*		ปานกลาง
ปริญญาโท	4.10	0.72	.000*			มาก
ปริญญาเอก	3.85	1.21				มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ราย ด้านการเผยแพร่ธรรมแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท

ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ราย ด้านการเผยแพร่ธรรมแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 12 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.26$	ปริญญาโท $\bar{X} = 4.06$	ปริญญาเอก $\bar{X} = 3.91$	ระดับ
ปริญญาตรี	3.26	0.58		.000*		ปานกลาง
ปริญญาโท	4.06	0.69	.000*			มาก
ปริญญาเอก	3.91	1.29				มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท

ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษาแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 13 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรายด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.24$	ปริญญาโท $\bar{X} = 4.03$	ปริญญาเอก $\bar{X} = 3.85$	ระดับ
ปริญญาตรี	3.24	0.58		.000*		ปานกลาง
ปริญญาโท	4.03	0.72	.000*			มาก
ปริญญาเอก	3.85	1.21				มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท

ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 14 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.27$	ปริญญาโท $\bar{X} = 4.00$	ปริญญาเอก $\bar{X} = 3.66$	ระดับ
ปริญญาตรี	3.27	0.59		.000*		ปานกลาง
ปริญญาโท	4.00	0.78	.000*			มาก
ปริญญาเอก	3.66	0.94				มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท

ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 15 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

วุฒิการศึกษา	\bar{X}	S.D.	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.27$	ปริญญาโท $\bar{X} = 4.06$	ปริญญาเอก $\bar{X} = 3.75$	ระดับ
ปริญญาตรี	3.28	0.60		.000*		ปานกลาง

ตาราง 15 (ต่อ)

วุฒิ การศึกษา	\bar{X}	S.D.	ปริญญาตรี $\bar{X} = 3.27$	ปริญญาโท $\bar{X} = 4.06$	ปริญญาเอก $\bar{X} = 3.75$	ระดับ
ปริญญาโท	4.06	0.74	.000*			มาก
ปริญญาเอก	3.75	1.06				มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐาน แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท

ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐานแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด
 สังฆมณฑลเชียงใหม่ จำแนกตามประเภทการทำงาน

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม จริยธรรมนักเรียน	1-5 ปี		6-10 ปี		11 ปี ขึ้นไป		F	P- value	แปลผล
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. ด้านการอภิบาล	3.28	0.60	3.65	0.87	3.50	0.76	3.418	.065	ปานกลาง
2. ด้านการเผยแผ่ธรรม	3.29	0.58	3.65	0.84	3.50	0.75	3.372	.037*	ปานกลาง
3. ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา	3.25	0.52	3.66	0.80	3.47	0.71	4.773	.010*	ปานกลาง
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.24	0.52	3.60	0.80	3.47	0.73	3.910	.062	ปานกลาง
5. ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร	3.22	0.49	3.64	0.81	3.48	0.73	5.249	.006*	ปานกลาง
6. ด้านการจัดการและมาตรฐาน	3.26	0.55	3.64	0.79	3.51	0.75	4.163	.017*	ปานกลาง
โดยรวม	3.26	0.52	3.64	0.79	3.49	0.72	4.345	.015*	ปานกลาง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประเภทการทำงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม
 จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ โดยรวมแตกต่างกันทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเผยแผ่ธรรม ด้านการช่วยเหลือ
 ผู้ยากไร้ด้านการศึกษา ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และด้านการจัดการและมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
 จึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) ปรากฏตามตาราง 17-20

ตาราง 17 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการเผยแพร่ธรรม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	S.D.	1-5 ปี $\bar{X} = 3.29$	6-10 ปี $\bar{X} = 3.65$	11 ปี ขึ้นไป $\bar{X} = 3.50$	ระดับ
1-5 ปี	3.29	0.58		.011*		ปานกลาง
6-10 ปี	3.65	0.84	.011*			มาก
11 ปี ขึ้นไป	3.50	0.75				มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 17 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการเผยแพร่ธรรม แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี

ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการเผยแพร่ธรรม แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 18 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	S.D.	1-5 ปี $\bar{X} = 3.25$	6-10 ปี $\bar{X} = 3.66$	11 ปี ขึ้นไป $\bar{X} = 3.47$	ระดับ
1-5 ปี	3.25	0.52		.002*		ปานกลาง
6-10 ปี	3.66	0.80	.002*			มาก
11 ปี ขึ้นไป	3.47	0.71				ปานกลาง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี

ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 19 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	S.D.	1-5 ปี $\bar{X} = 3.22$	6-10 ปี $\bar{X} = 3.64$	11 ปี ขึ้นไป $\bar{X} = 3.48$	ระดับ
1-5 ปี	3.22	0.49		.002*	.046*	ปานกลาง
6-10 ปี	3.64	0.81	.002*			มาก
11 ปี ขึ้นไป	3.48	0.73	.046*			ปานกลาง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 19 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี และผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป

ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี

ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่

ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตาราง 20 แสดงเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการจัดการและมาตรฐาน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	\bar{X}	S.D.	1-5 ปี	6-10 ปี	11 ปี ขึ้นไป	ระดับ
			$\bar{X} = 3.26$	$\bar{X} = 3.64$	$\bar{X} = 3.51$	
1-5 ปี	3.26	0.55		.006*		ปานกลาง
6-10 ปี	3.64	0.79	.006*			มาก
11 ปี ขึ้นไป	3.51	0.75				มาก

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 20 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการจัดการและมาตรฐาน แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี

ผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่รายด้านการจัดการและมาตรฐาน แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงราย และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงราย จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารและครูของโรงเรียนคาทอลิกในสังกัดสังฆมณฑลเชียงรายจำนวน 162 คน ซึ่งใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ตามแนวทางการพัฒนางานจิตตภาบาลของโรงเรียนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 และครูผู้สอน จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 98.80 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา พบว่า มีระดับปริญญาตรี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 76.50 ระดับปริญญาโท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.20 และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี 59 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 ประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.90 และ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 32.70

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุดได้แก่ ด้านการอภิบาล และด้านการเผยแผ่ธรรม โดยอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน รองลงมาได้แก่ การจัดการและมาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ได้แก่ ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรม

น้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการอภิบาล บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการอภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนจัดให้มีห้องคริสต์ศาสนา/ห้องคำสอน/ห้องจริยธรรม พร้อมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนจัดให้มีการอภิบาลแก่ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคนอยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถืออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้รับการอบรมและส่งเสริมความเชื่อ ความศรัทธาตามความเชื่อของแต่ละศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการอภิบาลกับ วุฒิกการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีวุฒิกการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการอภิบาลแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิกการศึกษาปริญญาโท ผู้ที่มีวุฒิกการศึกษาปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการอภิบาลแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิกการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการอภิบาลกับ ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ด้านการเผยแพร่ธรรม บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการเผยแพร่ธรรมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน ในพื้นฐานคุณธรรมความรักอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและการอยู่ร่วมกันในสังคม อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่

โรงเรียนมีกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมแก่นักเรียนและบุคลากร เช่น กิจกรรมธนาคารความดี การเชิดชูเกียรติคนดีอยู่ในระดับปานกลาง

2.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลเชียงราย ด้านการเผยแพร่ธรรม กับ วุฒิมหาบัณฑิต พบว่า ผู้ที่มีวุฒิมหาบัณฑิตปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการเผยแพร่ธรรมแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิมหาบัณฑิตปริญญาโท ผู้ที่มีวุฒิมหาบัณฑิตปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด สังฆมณฑลเชียงราย ด้านการเผยแพร่ธรรมแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิมหาบัณฑิตปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการเผยแพร่ธรรมกับประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการเผยแพร่ธรรม แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการเผยแพร่ธรรม แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับบุคคลทั่วไป เช่น บริการห้องสมุดเคลื่อนที่ อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านการศึกษาต่ออยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านความประพฤติอยู่ในระดับปานกลาง

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย

ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา กับ วุฒิมการศึกษ พบว่า ผู้ที่วุฒิมการศึกษปริญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา แตกต่างกับผู้มีวุฒิมการศึกษปริญาโท ผู้มีวุฒิมการศึกษปริญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษาแตกต่างกับผู้มีวุฒิมการศึกษปริญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี ผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรราย ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรราย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมการนำคุณค่าคำสอนลงเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่โรงเรียนมีการกำหนดและจัดหลักสูตรคำสอน/จริยธรรมเหมือนกับวิชาสามัญอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง และข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนมีการพัฒนาเทคนิคกระบวนการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมให้กับครูทุกคนอยู่ในระดับปานกลาง

4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรราย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับวุฒิมการศึกษ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิมการศึกษปริญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงรราย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างกับผู้มี

วุฒิการศึกษาปริญญาโท ผู้มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนเสริมสร้างความรัก ความเอื้ออาทรและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่าง ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความรัก ความสงบ สันติ และการแบ่งปันตามคุณค่าของคำสอนอยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนมีการติดหลักธรรม คำสอนพระวาจาตามอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนปลูกฝังและส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเป็นและมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง

5.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็นแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรกับประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม

จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี และผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป ผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี ผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน 11 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร แตกต่างกับผู้มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ด้านการจัดการและมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมสูงที่สุด ได้แก่ โรงเรียนสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือกับบุคลากรในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามเอกลักษณ์ของศาสนาอยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานของคุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และโรงเรียนมีระบบการพัฒนา ส่งเสริม ให้กำลังใจ ติดตามประเมินผลที่ชัดเจนอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีระดับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีการสำรวจและประเมินตนเองเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องอยู่ในระดับปานกลาง

6.1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐาน พบว่า ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐานแตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโท ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโทมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของบาทผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐาน แตกต่างกับผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6.2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐานกับประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ผู้ที่มีประสบการณ์

การทำงาน 1-5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐาน แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 6-10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ด้านการจัดการและมาตรฐาน แตกต่างกับผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนตามแนวทางการพัฒนางานจิตตภาบาลของโรงเรียนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมในภาพรวมระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารยังไม่ได้ส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนให้มากเท่าที่ควรในด้านการอภิบาล ด้านเผยแผ่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อม และทรัพยากร และด้านการจัดการและมาตรฐาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของดวงวิจิตรวงศ์. (2555) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และอภิปรายผลรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการอภิบาล ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนจัดให้มีการอภิบาลแก่ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคน โรงเรียนจัดให้มีห้องคริสต์ศาสนา/ห้องคำสอน/ห้องจริยธรรม พร้อมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ โรงเรียนจัดสวัสดิการอย่างเหมาะสมและยุติธรรมแก่บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนโรงเรียนจัดให้นักเรียนได้รับการอบรมและส่งเสริมความเชื่อ ความศรัทธาตามความเชื่อของแต่ละศาสนา สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ (2545) กล่าวว่าการศึกษามุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ความเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา และวิญญาณ ภายใต้บรรทัดฐานของจิตตารมณ์แห่งความรักและการรับใช้ รวมทั้งตอบสนองต่อนโยบายของทิศทางการอภิบาลของพระศาสนจักรคาทอลิกในประเทศไทย

1.2 ด้านการเผยแพร่ธรรม ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีในตนเองและผู้อื่นส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมและชุมชนมีกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ สังคม และชุมชนมีการเชิดชูเกียรติคนดี สร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน และส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและการอยู่ร่วมกันในสังคม สอดคล้องกับนโยบายข้อที่ 6 โดยสภาพระสังฆราชคาทอลิกประเทศไทย (อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, 2545) ในเรื่องของการจัดการศึกษาที่เน้น “การดำเนินการให้สถานศึกษาเป็นสนามแพร่ธรรมมากขึ้น โดยการให้การอบรมฟื้นฟูชีวิตนักเรียน เยาวชนและบุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิตตามจิตตารมณ์ของพระคริสตเจ้า เพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมศักดิ์ศรีมนุษย์ สร้างคุณธรรมจริยธรรมและสันติในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย ให้โอกาสแก่นักเรียนคาทอลิกและผู้ยากไร้ อีกทั้งเป็นการมีส่วนร่วมระหว่าง บ้าน วัด สถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้สถาบันและองค์กรได้เป็นสนามแพร่ธรรมอย่างแท้จริง

1.3 ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากโรงเรียนให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับบุคคลทั่วไปโรงเรียนให้การสนับสนุน ดูแลเอาใจใส่ และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านการศึกษาต่อ โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านความประพฤติ และโรงเรียนดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายกรณี ซึ่งการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา เป็นงานที่เป็นพยานถึงความรักและจิตตารมณ์แห่งการรับใช้ที่แสดงให้เห็นว่าพระศาสนจักรจะต้องอยู่เคียงข้างคนยากจนเช่นเดียวกับพระคริสตเจ้า เยาวชนทุกคนจึงมีโอกาสเท่าเทียมกันในการเข้ารับการการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก เยาวชนคาทอลิกทุกคนควรจะต้องได้มีโอกาสเข้าเรียนในโรงเรียนคาทอลิก เพื่อเขาจะได้รับการปลูกฝัง ส่งเสริมและพัฒนาความเชื่อ ความศรัทธาที่จะส่งผลต่อการพัฒนาชีวิตฝ่ายจิต สอดคล้องกับ โคเบิร์ก ลอว์เรนซ์ Kohlberg Lawrence (1976 อ้างอิงใน มุกดา แก้วสม, 2558) ที่ได้กล่าวไว้ว่า จริยธรรม มีพื้นฐานของความยุติธรรม ซึ่งยึดถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันโดยมิได้หมายถึงกฎเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ที่มีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีการขัดแย้ง เป็นอุดมคติ ดังนั้น พันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพสิทธิและข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

1.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีการกำหนดและจัดหลักสูตรการสอน/จริยธรรม

เหมือนกับวิชาสามัญอื่นๆ โรงเรียนจัดรายวิชาเกี่ยวกับศาสนาในตารางสอน โรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกทางด้านความคิด ความสามารถ อย่างอิสระโดยเคารพศักดิ์ศรีของความ เป็นมนุษย์ โรงเรียนมีการพัฒนาเทคนิคกระบวนการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมให้กับครู ทุกคน โรงเรียนส่งเสริมการนำคุณค่าคำสอนลงเนื้อหารายวิชา และโรงเรียนจัดกิจกรรมและ สื่อการเรียนการสอนโดยสอดคล้องด้านจริยธรรมอย่างเหมาะสม ซึ่งไม่สอดคล้องกับ มุกดา แก้วสม (2558) ที่ศึกษาเรื่องบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรม นักเรียนในเขตอำเภอเวียงเชียงรุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งผลการศึกษา พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ลำดับมากที่สุดคือ ด้านการจัดกิจกรรม รองลงมา คือ ด้านบริหารและด้านการสอน และการนิเทศ เพื่อส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษา ตามลำดับ

1.5 ด้านเรียนรู้ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางอาจเนื่องมาจากผู้บริหารส่งเสริมบรรยากาศของการทำงาน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว โรงเรียนมีการติดหลักธรรม คำสอน พระวาจา ตามอาคารสถานที่ โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความรัก ความสงบ สันติ และการแบ่งปัน ตามคุณค่าของคำสอน โรงเรียนเสริมสร้างความรัก ความเอื้ออาทรและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่าง ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง และโรงเรียนปลูกฝังและส่งเสริม เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเป็นและมีความเป็นอยู่ อย่างพอเพียง สอดคล้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ, (2545) ที่กล่าวว่างานบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ระบบการทำงาน การบริหารงาน การบริหารอาคารสถานที่ และที่สัมผัสได้ เช่น จัดบรรยากาศ ที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนรักและแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต จัดระบบการบริหารที่ส่งเสริม ความเอื้ออาทรและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สร้างบรรยากาศที่เป็นเอกลักษณ์ของการเป็น โรงเรียนคาทอลิกที่สามารถสัมผัสได้ เช่น มีรูปปั้นองค์อุปถัมภ์ของโรงเรียนจัดมุมสงบ มุมธรรมชาติ ติดรูปกางเขนในห้องเรียน ติดหลักธรรม เป็นต้น

1.6 ด้านการจัดการและมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบต่อเนื่อง ชัดเจน และมีประสิทธิภาพ โรงเรียนมีระบบการพัฒนา ส่งเสริม ให้กำลังใจ ติดตามประเมินผล ที่ชัดเจน มีการประชุมคณะผู้บริหารเพื่อติดตามงานและโรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานของ

คุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาริธ บัวศรี (2534 หน้า 59 อ้างอิงใน พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ, 2558 หน้า 28) ได้กล่าวถึง การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนว่าควรมีการ ตั้งคณะกรรมการคุณธรรมจริยธรรมประจำโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่กำหนดแผนงานคุณธรรมจริยธรรมตลอดปี และควบคุมดูแลให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดนั้น รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเป็นการปฏิบัติให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจัดให้มีแผนงานการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และจัดให้มีแผนงานควบคุมความประพฤติ เพื่อลงโทษหรือยกย่องส่งเสริมแก่ผู้ประพฤติอย่างเคร่งครัด

2. ผลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าระดับของวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมีผลต่อความคิดเห็นในบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกที่แตกต่างกัน โดยผู้บริหารอาจจะปฏิบัติได้ไม่ครบทั้ง 6 ด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุคันยชนก ทรัพย์ย่อย (2558) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับรายด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน อภิปรายผลเปรียบเทียบรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการอภิบาล จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนจัดให้มีการอภิบาลแก่ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคน โดยจัดให้มีห้องคริสต์ศาสนา/ห้องคำสอน/ห้องจริยธรรม พร้อมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและการบริหารเพื่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของกรมศาสนา (2543) ที่ว่าให้ทุกโรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้เข้ารับการอบรมในด้านจริยธรรมและสนับสนุนสื่อและอุปกรณ์ พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนอย่างเพียงพอ

2.2 ด้านการเผยแพร่ธรรม จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารจัดให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีในตนเองและผู้อื่นส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมและชุมชนมีกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ สังคม และชุมชนมีการเชิดชูเกียรติคนดี สอดคล้องกับดวง วิจิตรวงศ์ (2555) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้อำนวยการโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนว่าเป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้อำนวยการโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อส่งเสริมจริยธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของบุคลากรทางศาสนาและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.3 ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา และโรงเรียนใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับบุคคลทั่วไป สอดคล้องกับนิจจพร มาประเสริฐ (2553) ที่ได้กล่าววาจจริยธรรม หมายถึง การประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงามทั้งหลายทั้งปวงที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมจนทำให้มีความสุข ความพึงพอใจและยุติธรรมแก่ทุกฝ่าย

2.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้มุ่งสู่ความสมบูรณ์ในทุกมิติ โดยโรงเรียนมีการกำหนดและจัดหลักสูตรคำสอน จัดรายวิชาเกี่ยวกับศาสนา ในตารางสอน สนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกอย่างอิสระ โดยเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สอดคล้องกับต้องจิตร์ โสมะภีร์ (2546) ที่ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่าต้องเข้าใจถึงการเรียนรู้ของเด็ก โดยมีแนวปฏิบัติคือการวางนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ครบวงจร วิธีการจัดการเรียนการสอนของครู แนวทางการจัดหลักสูตรใหม่ การวางระบบการวัดและประเมินผล การจัดสภาพแวดล้อม การวางระบบมาตรฐานการศึกษาทั้งที่เด็กต้องเรียนรู้ให้ได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของระบบการศึกษา กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญ เป็นความต้องการของนักเรียน ทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.5 ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มีวุฒิ

การศึกษาปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารจัดให้มีการส่งเสริมบรรยากาศการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีการติดหลักธรรม ตามอาคารสถานที่ มีบรรยากาศแห่งความรักความสงบ ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สอดคล้องกับสุภาพร สุขสวัสดิ์ (2552) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนนันทบุรี ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน จัดที่ประดิษฐานพลับพลาสัญลักษณ์ของโรงเรียนให้เหมาะสมปลูกไม้ดอกประจำโรงเรียนและต้นไม้ใหญ่ให้ร่มรื่น จัดภูมิทัศน์ให้เหมาะสมเป็นแหล่งเรียนรู้พัฒนาสิ่งแวดล้อมให้สะอาด มีระบบสุขาภิบาลที่ดีจากการมีส่วนร่วมของนักเรียน

2.6 ด้านการจัดการและมาตรฐาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อเปรียบเทียบผู้ที่มิวุฒิการศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานของผู้บริหารในการทำให้โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบต่อเนื่อง ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมีระบบการพัฒนาส่งเสริม ให้กำลังใจ มีการประชุมคณะผู้บริหารเพื่อติดตามงาน สอดคล้องกับกรมศาสนา (2543) ที่ได้กล่าวว่า โรงเรียนจะต้องกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการงาน และแผนการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนไว้อย่างมีระบบชัดเจน ปฏิบัติได้ และจะต้องประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงโครงการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนให้ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคนทราบเพื่อการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในกระบวนการติดตามประเมินผลเป็นระยะ ๆ

3. ผลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกัน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเผยแพร่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านการศึกษา ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และด้านการจัดการและมาตรฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันมีส่วนทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ในเรื่องของการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และอาจเป็นเพราะผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จะมีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมน้อยกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของไชยพร เรืองแท้ (2556) ที่ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารและครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของแก่นเขต 1 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.1 ด้านการอภิบาล จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของศาสนา ที่ตนนับถือ มีการจัดสวัสดิการอย่างเหมาะสมและยุติธรรมแก่บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2558) ที่ได้กล่าวถึงการปรับวิธีการเผยแผ่หลักศาสนาให้มุ่งชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตตามหลักธรรมคำสอนที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นำไปสู่การปลูกฝัง ค่านิยมที่ดีงาม

3.2 ด้านการเผยแผ่ธรรม จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบผู้ที่มีประสบการณ์ การทำงาน 1-5 ปี ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้สร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน ชุมชน และส่งเสริมให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบและการอยู่ร่วมกันในสังคม สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ที่ได้กล่าวว่าจริยธรรมหมายถึงสิ่งที่พึงประพฤติปฏิบัติ มีพฤติกรรมที่ดีงามต้อง ประสงค์ของสังคม เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับสังคม เพื่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม เกิดความสงบร่มเย็นเป็นสุข เกิดความรัก ความสามัคคี เกิดความอบอุ่น มั่นคงและ ปลอดภัยในการดำรงชีวิต

3.3 ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบผู้ที่มีประสบการณ์ การทำงาน 1-5 ปี ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านการศึกษาต่อ โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจาก ชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านความประพฤติ และโรงเรียนดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายกรณี สอดคล้องกับไชยพร เรืองแหล (2556) ที่ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาในโรงเรียนมีจุดมุ่งหมาย ที่สำคัญคือ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.4 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการพัฒนาเทคนิคกระบวนการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมให้กับครูทุกคน และมีการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนโดยสอดแทรกด้านจริยธรรมอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสำนักคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2558) ที่กล่าวถึงแนวทางการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพมนุษย์ ว่าส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ความมีวินัย จิตสาธารณะ รวมทั้งเร่งสร้างสภาพแวดล้อมภายในและโดยรอบสถานศึกษาให้ปลอดภัยจากอบายมุขอย่างจริงจัง

3.5 ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร จำแนกตามประสบการณ์ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า โรงเรียนส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ มีความภูมิใจในสิ่งที่ตนเป็น และมีความพอเพียง สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551) ที่ได้ให้แนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน เพื่อให้เกิดกับผู้เรียนคือ มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาลingkunganสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

3.6 ด้านการจัดการและมาตรฐาน จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อทำการเปรียบเทียบผู้ที่มีประสบการณ์การทำงาน 1-5 ปี ประสบการณ์การทำงาน 6-10 ปี และประสบการณ์การทำงาน 11 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกันพัฒนาจริยธรรมตามเอกลักษณ์ของศาสนา รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานของคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน สอดคล้องกับศวง วิจิตรวงศ์ (2555) ที่ได้กล่าวถึงภารกิจหลักของผู้บริหารโรงเรียนด้านการบริหารงานวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการสอนได้แก่ กำหนดเป้าหมายของหลักสูตร ช่วยทำความเข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตร จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน การจัดการนิเทศภายใน การอบรมบุคลากรด้านการสอนและการประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

จากการศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องความรัก ความยุติธรรม จัดให้มีห้องคำสอน จัดสรรสื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมตามหลักคำสอนทางศาสนา เผยแพร่ข่าวสารที่สามารถทำให้ไปแผ่ขยายและซึมซับเข้าไปสู่วิถีการดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งสู่ความสมบูรณ์ในทุกมิติไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจรวมถึงสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่เอื้อให้ผู้เรียน บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ให้เป็นมาตรฐานและเพื่อการพัฒนาได้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2. ผู้บริหารควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ ๆ เข้าใจสภาพความเป็นจริงสภาพปัญหาของครูและผู้เรียนแล้วนำมาปรับปรุงหลักสูตรของสถานศึกษา โดยวางแผนกำหนดนโยบายที่ชัดเจนจากความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และสนับสนุนกิจกรรมการเสริมสร้างสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนให้เกิดเป็นมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความพึงพอใจของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่

2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลทางภาคเหนือ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา. (2543). การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- กรมสามัญศึกษา. (2544). การประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงวัฒนธรรม กรมศาสนา. (2550). แผนพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามแนว
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พุทธศักราช 2550. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- คณะกรรมการคาทอลิกเพื่อคริสตศาสนธรรม แผนกคริสตศาสนธรรม สภาประมุขบาทหลวง
โรมันคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2562). คำสอนพระศาสนจักรคาทอลิก. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- ชูศรี พุทธเจริญ. (2542). บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการพัฒนาจริยธรรมครูในสังกัด
เทศบาล. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ไชยพร เรื่องแท้. (2556). บทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
แก่นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1.
วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.
- จักรวัช ธีระกุล. (2542). สังคมวิทยาเบื้องต้น. นครราชศรีธรรมราช:
โรงพิมพ์สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ญาณภัทร พรหมเสน. (2560). บทบาทของครูในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
ของนักเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลเจดีย์หลวง-
ตำบลท่ากอ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2.
การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- ต้องจิตร์ โสมะภีร์. (2546). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน
โรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญ เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ทวีศักดิ์ กันโยไซ. (2550). โครงสร้างทางสังคม. สืบค้นเมื่อ 9 ตุลาคม 2563, จาก

<http://www.satit.up.ac.th/BBC07/AroundTheWorld/soc/16.html>.

ไทยรัฐออนไลน์. (2563ก). **ผอ.ทมิฬ 3 ศพ นอนคุกสบาย นักโทษประกบผวาโดนกระต๊อบ.**

สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2563, จาก Thairath.co.th/news/crime/1755648

ไทยรัฐออนไลน์. (2563ข). **หนุ่ม 16 เผยปมแทงแม่ ไม่อยากถูกบังคับ คิดไปเองฆ่าแม่แล้วจะเป็นอิสระ.** สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2563, จาก

Thairath.co.th/news/crime/1868801

ไทยรัฐออนไลน์. (2563ค). **สรุปข่าวร้อน “ครูจุ่ม” ทำร้ายเด็กอนุบาล 1 โรงเรียนไล่ออก เจ้าตัวอ้างเครียดสะสม.** สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2563, จาก

<https://www.thairath.co.th/news/society/1938745>

ไทยรัฐออนไลน์. (2563ง). **รวบครูตบตีธรรมาจารย์ 16 ถ่ายคลิปทวิต.** สืบค้นเมื่อ

30 เมษายน 2563, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/central/1831878>

นิภา มิลินทวิสมัย. (2549). **วิธีการสอนแทรกคุณธรรม จริยธรรม.** ขอนแก่น:

คลังนานาวิทยา.

นิจจพร มาประเสริฐ. (2553). **จริยธรรมผู้บริหารของกลุ่มโรงแรมสยามไฮเท็ล.** วิทยานิพนธ์ บธ.ม., มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.

ปราชญา กล้าผจญ. (2542). **พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2543). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนา และจริยธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 3).**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พวงรัตน์ ชำนาญเลิศกิจ. (2558). **ศึกษาการส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม**

โรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

พระนครศรีอยุธยา.

พระครูประโชติจันทวิมล (นาม จันทโชโต). (2555). **การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม**

นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัด

นนทบุรี. วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,

พระนครศรีอยุธยา.

พระมหานพมนคร มีราคา. (2549). **การดำรงสมณเพศของสามเณรโรงเรียนมหาวชิรา**

ลงกรณราชวิทยาลัย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์

ศศ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.

พระมหาคำอังกษปิยสีโล (วงศ์นารัตน์). (2557). การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2556.

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

พรรรถทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2549). ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มัลลิกา ต้นสอน. (2544). การจัดการยุคใหม่. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

มุกดา แก้วสม. (2558). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
ในเขตอำเภอเวียงเชียงรุ้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เชียงราย เขต 1. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.,

มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

ยนต์ ชุ่มจิต. (2553). ความเป็นครู (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

รุ่งนภา มาอุด. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้
ภายในสถานศึกษาพหุวัฒนธรรมกลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาเวียงพางคำ

อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม.,

มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542

(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์.

รัชติดา เขยกลิ่น. (2553). บทบาทผู้บริหารกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของ

โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1.

วิทยานิพนธ์ พศ.ม., มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, พระนครศรีอยุธยา.

วัดป่ามะไฟ. (2554). หลักจริยธรรมทางพระพุทธศาสนา. สืบค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2563,

จาก Watpamafai.org/index.php?mo=3&art=638676

วิรัตน์ รัตนกำเนิด. (2551). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการส่งเสริม

จริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนในสหวิทยาเขตรัชชมังคลาภิเษก สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่ระยองเขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

ระยอง.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2547). การบริหาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

วิโรจน์ สารรัตน์ (2548). ผู้บริหารโรงเรียน: สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็น

- ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ.** กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- ดวง วิจิตรวงศ์. (2555). **บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ ในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2543). **รายงานการวิจัยเอกสาร เรื่องใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สรวงทิพย์ ภูกฤษณา. (2541). **การรับรู้บทบาทที่กำหนดบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาลที่ปฏิบัติงานในสถานอนามัยภาคตะวันออก.** วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2562). **เมื่ออัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกเข้าสู่ชีวิต (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพฯ: สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2563). **รายงานการประเมินผลและการสังเคราะห์การประเมินตนเองของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก ตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก.** กรุงเทพฯ: สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย.
- สันติ ไอรวงค์. (2545). **บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของผู้บริหารสถานศึกษา: กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., สถาบันราชภัฏพระนคร, กรุงเทพฯ.
- ลินธรร คำเหมือน. (2550). **บทบาทผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทรรศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- สุทธิพร บุญส่ง. (2549). **คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต.** กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.
- สุธันยชนก ทรัพย์ย่อย. (2558). **บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.** การค้นคว้าอิสระ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- สุภาพร สุขสวัสดิ์. (2552). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีนทบุรี.** การค้นคว้าอิสระ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**

(พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **รูปแบบการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม
ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์**. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2548). **มาตรฐานการศึกษาตัว
บ่งชี้ และเกณฑ์พิจารณาเพื่อการประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รอบที่ 2 พ.ศ. (2549-2553)**. กรุงเทพฯ:

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

(2558). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-
2564**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2545). **พระราชบัญญัติ**

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.
สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2563, จาก www.bic.moe.go.th

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์. (2560). **การศึกษา
คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ.**

สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2563, จาก www.bps.moe.go.th

สำเร็จ กล้าหาญ. (2549). **สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์
ศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. (2545). **คู่มือแนวทางการพัฒนาจิตตภาลของโรงเรียน
ในอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ**. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์บริษัท พี.ที.เอ. เบสท์ ซัพพลาย จำกัด.

Allport, G. W., & Ross, J. M. (1967). Personal Religious Orientation and Prejudice.

Journal of Personality and Social Psychology, 5(4), 432-443.

Gorton, Richard D. (1983). *School Administration and Supervision*. Dubuque:

Wm. C. Brown.

Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research*.

Beverly Hill: Sage Publications.

Levinson, D. J. (1964). **Role Personality and Social Structure**. New York: Macmillan Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมืองานวิจัย

1. ผศ.ดร.สุนทร คล้ายอ่ำ	รองคณบดีฝ่ายคุณภาพนิสิต
วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา
ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา
2. นายวรพงษ์ สันติวงศ์	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. บาทหลวง ดร.พิเชฐ แสงเทียน	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาเซเวียร์ เชียงแสน

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของ
ผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่
แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริม
จริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ
ด้านการอภิบาล ด้านการเผยแผ่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ ด้านการศึกษา ด้านการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และ ด้านการจัดการและ
มาตรฐาน

2. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัด
สังฆมณฑลเชียงใหม่

3. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง

4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามนี้จะไม่มีการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด
เพราะผู้วิจัยสรุปผลออกมาในภาพรวม

ขอขอบคุณอย่างสูง

นายศักดิ์ชัย บวรเดชภักดี

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง หน้าข้อความให้ตรงกับความจริงมากที่สุด

1. ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

ผู้บริหาร

ครูผู้สอน

2. ระดับวุฒิการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

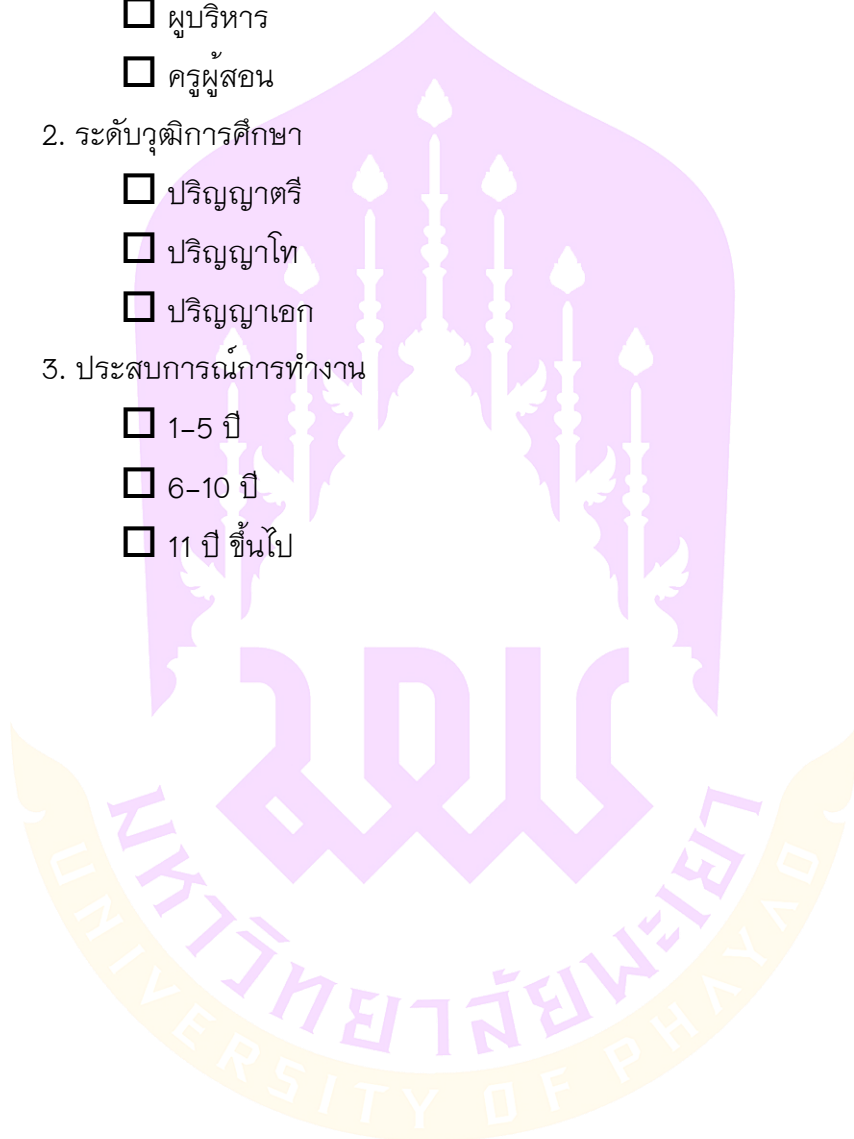
ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์การทำงาน

1-5 ปี

6-10 ปี

11 ปี ขึ้นไป

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัด
สังฆมณฑลเชียงราย

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องตารางที่ตรงกับ
ความคิดเห็นของท่านต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน
คาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนมาก
- 3 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนน้อย
- 1 หมายถึง ผู้บริหารมีบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนน้อยที่สุด

รายการคำถาม		บทบาทในการส่งเสริม จริยธรรม				
		5	4	3	2	1
1. ด้านการอภิบาล						
1	โรงเรียนจัดให้มีการอภิบาลแก่ผู้ปกครองและ นักเรียนทุกคน					
2	โรงเรียนจัดให้มีห้องคริสตศาสนา/ห้องคำสอน/ ห้องจริยธรรม พร้อมสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ ทันสมัย					
3	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนิน ชีวิตตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือ					
4	โรงเรียนจัดสวัสดิการอย่างเหมาะสมและ ยุติธรรมแก่บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน					
5	โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม ส่งเสริมจริยธรรม					
6	โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้รับการอบรมและ ส่งเสริมความเชื่อ ความศรัทธาตามความเชื่อ ของแต่ละศาสนา					

รายการคำถาม		บทบาทในการส่งเสริม				
		จริยธรรม				
		5	4	3	2	1
2. ด้านการเผยแพร่ธรรม						
1	โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีในตนเองและผู้อื่น					
2	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคมและชุมชน เช่น ค่ายอาสาพัฒนาชนบท กิจกรรมสัมพันธ์ผู้ยากไร้					
3	โรงเรียนมีกิจกรรมตามขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ สังคม และชุมชน เช่น กิจกรรมวันแม่ วันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมวันลอยกระทง					
4	โรงเรียนมีกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมคุณธรรมแก่นักเรียนและบุคลากร เช่น กิจกรรมธนาคารความดี การเชิดชูเกียรติคนดี					
5	โรงเรียน มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมคุณค่าความดี ความเชื่อของแต่ละศาสนา					
6	โรงเรียนส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน ในพื้นฐานคุณธรรมความรัก					
7	โรงเรียนมีการปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและการอยู่ร่วมกันในสังคม					
3. ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา						
1	โรงเรียนให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา					
2	โรงเรียนใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับบุคคลทั่วไป เช่น บริการห้องสมุดเคลื่อนที่					
3	โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียนในด้านการศึกษาต่อ					

รายการคำถาม		บทบาทในการส่งเสริม				
		จริยธรรม				
		5	4	3	2	1
3. ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา (ต่อ)						
4	โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียนในด้านความประพฤติ					
5	โรงเรียนดูแลเอาใจใส่ให้นักเรียนเป็นรายกรณี					
6	โรงเรียนสนใจและเอาใจใส่การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้					
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1	โรงเรียนมีการกำหนดและจัดหลักสูตรคำสอน/จริยธรรมเหมือนกับวิชาสามัญอื่น ๆ					
2	โรงเรียนจัดรายวิชาเกี่ยวกับศาสนาในตารางการเรียนการสอน					
3	โรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
4	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออกทางด้านความคิด ความสามารถ อย่างอิสระโดยเคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์					
5	โรงเรียนมีการพัฒนาเทคนิคกระบวนการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมให้กับครูทุกคน					
6	โรงเรียนส่งเสริมการนำคุณค่าคำสอนลงเนื้อหาวิชา					
7	โรงเรียนจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนโดยสอดแทรกด้านจริยธรรมอย่างเหมาะสม					
5. ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร						
1	ผู้บริหารส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว					

รายการคำถาม		บทบาทในการส่งเสริม				
		จริยธรรม				
		5	4	3	2	1
5. ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร (ต่อ)						
2	โรงเรียนมีการติดหลักธรรม คำสอน พระวาจาตามอาคารสถานที่					
3	โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความรัก ความสงบสันติ และการแบ่งปันตามคุณค่าของคำสอน					
4	โรงเรียนเสริมสร้างความรัก ความเอื้ออาทรและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่าง ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียนและผู้ปกครอง					
5	โรงเรียนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า					
6	โรงเรียนปลูกฝังและส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเป็นและมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง					
6. ด้านการจัดการและมาตรฐาน						
1	โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบต่อเนื่อง ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ					
2	โรงเรียนมีระบบการพัฒนา ส่งเสริม ให้กำลังใจติดตามประเมินผลที่ชัดเจน					
3	มีการประชุมคณะผู้บริหารเพื่อติดตามงาน					
4	โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานของคุณธรรม จริยธรรม ที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากร และนักเรียนในโรงเรียน					
5	โรงเรียนมีการสำรวจและประเมินตนเองเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
6	โรงเรียนสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือกับบุคลากรในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามเอกลักษณ์ของศาสนา					

ภาคผนวก ค การกำหนดค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
ในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลเชียงใหม่ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน คือ ด้านการอภิบาล ด้านการเผยแพร่ธรรม ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร และ ด้านการจัดการและมาตรฐาน

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาโดยผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับในการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยเป็นภาพรวม

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในการตรวจสอบเครื่องหมายของการค้นคว้าอิสระโดยมีความหมายดังนี้

- + 1 หมายถึงเนื้อหาสอดคล้องถูกต้องและเหมาะสม
- 0 หมายถึงไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึงข้อความเนื้อหาไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสม

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาตรวจสอบเครื่องหมายในครั้งนี้

(นายศักดิ์ชัย บวรเดชภักดี)

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยพะเยา

**ข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียน
ในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย
ประกอบด้วยข้อคำถาม 6 ด้าน**

ข้อ ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	แปล ผล
1. ด้านการอภิบาล							
1	โรงเรียนจัดให้มีการอภิบาลแก่ ผู้ปกครองและนักเรียนทุกคน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	โรงเรียนจัดให้มีห้องคริสตศาสนา/ห้อง คำสอน/ห้องจริยธรรม พร้อมสื่อวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารและครูเป็นแบบอย่างที่ดีใน การดำเนินชีวิตตามหลักธรรมของ ศาสนาที่ตนนับถือ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	โรงเรียนจัดสวัสดิการอย่างเหมาะสม และยุติธรรมแก่บุคลากรทุกฝ่ายใน โรงเรียน	0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
5	โรงเรียนจัดให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วม กิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	โรงเรียนจัดให้นักเรียนได้รับการอบรม และส่งเสริมความเชื่อ ความศรัทธา ตามความเชื่อของแต่ละศาสนา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ด้านการเผยแพร่ธรรม							
1	โรงเรียนมีกิจกรรมส่งเสริมการเคารพ คุณค่าและศักดิ์ศรีในตนเองและผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	แปล ผล
2. ด้านการเผยแพร่ธรรม							
2	โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญ ประโยชน์เพื่อสังคมและชุมชน เช่น ค่ายอาสาพัฒนาชนบท กิจกรรม สัมผัสผู้ยากไร้	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	โรงเรียนมีกิจกรรมตาม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีของชาติ สังคม และชุมชน เช่น กิจกรรมวันแม่ วันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมวันลอยกระทง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	โรงเรียนมีกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริม คุณธรรมแก่นักเรียนและบุคลากร เช่น กิจกรรมธนาคารความดี การเชิดชูเกียรติคนดี	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
5	โรงเรียน มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริม คุณค่าความดี ความเชื่อของแต่ละ ศาสนา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	โรงเรียนส่งเสริมการสร้างสัมพันธ์ ระหว่างบ้าน วัด โรงเรียนและชุมชน ในพื้นที่ฐานคุณธรรมความรัก	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	โรงเรียนมีการปลูกฝังและส่งเสริมให้ นักเรียนมีความรับผิดชอบและการอยู่ ร่วมกันในสังคม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา							
1	โรงเรียนให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่ ด้อยโอกาสทางการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	แปล ผล
3. ด้านการช่วยเหลือผู้ยากไร้ด้านการศึกษา (ต่อ)							
2	โรงเรียนใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับบุคคลทั่วไป เช่น บริการห้องสมุดเคลื่อนที่	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3	โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านการศึกษาต่อ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	โรงเรียนให้การสนับสนุนดูแลเอาใจใส่และติดตามนักเรียนที่จบจากชั้นสูงสุดของโรงเรียน ในด้านความประพฤติ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารจัดให้โรงเรียนมีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายกรณี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	โรงเรียนสนใจและเอาใจใส่การจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิเศษที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้							
1	โรงเรียนมีการกำหนดและจัดหลักสูตรคำสอน/จริยธรรมเหมือนกับวิชาสามัญอื่น ๆ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	โรงเรียนจัดรายวิชาเกี่ยวกับศาสนาในตารางสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	โรงเรียนให้การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	แปล ผล
4. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ต่อ)							
4	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงออก ทางด้านความคิด ความสามารถ อย่าง อิสระโดยเคารพศักดิ์ศรีของความเป็น มนุษย์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	โรงเรียนมีการพัฒนาเทคนิคกระบวนการ บูรณาการคุณธรรมจริยธรรมให้กับครู ทุกคน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	โรงเรียนส่งเสริมการนำคุณค่าคำสอนลง เนื้อหารายวิชา	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
7	โรงเรียนจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการ สอนโดยสอดแทรกด้านจริยธรรมอย่าง เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร							
1	ผู้บริหารส่งเสริมบรรยากาศของการทำงาน เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่า ส่วนตัว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	โรงเรียนมีการติดหลักธรรม คำสอน พระวาจา ตามอาคารสถานที่	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	โรงเรียนมีบรรยากาศแห่งความรัก ความ สงบ สันติ และการแบ่งปันตามคุณค่า ของคำสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	โรงเรียนเสริมสร้างความรัก ความเอื้อ อาทรและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ระหว่าง ผู้บริหาร ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ ที่	รายการ	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ					
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม	IOC	แปล ผล
5. ด้านบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร (ต่อ)							
5	โรงเรียนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	โรงเรียนปลูกฝังและส่งเสริมเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความภาคภูมิใจในสิ่งที่ตนเป็นและมีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6. ด้านการจัดการและมาตรฐาน							
1	โรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานที่เป็นระบบต่อเนื่อง ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	โรงเรียนมีระบบการพัฒนา ส่งเสริมให้กำลังใจ ติดตามประเมินผลที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	โรงเรียนมีการประชุมคณะผู้บริหารเพื่อติดตามงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	โรงเรียนมีการกำหนดมาตรฐานของคุณธรรมจริยธรรม ที่เน้นคุณลักษณะเฉพาะของบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	โรงเรียนมีการสำรวจและประเมินตนเองเพื่อพัฒนางานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	โรงเรียนสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือกับบุคลากรในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมตามเอกลักษณ์ของศาสนา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ศักดิ์ชัย บวรเดชภักดี
วัน เดือน ปี เกิด	20 ธันวาคม 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงใหม่
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2554 ศศ.บ. (ปรัชญาและศาสนา), วิทยาลัยแสงธรรม, จังหวัดนครปฐม พ.ศ. 2558 ศศ.ม. (เทววิทยาจริยธรรม), วิทยาลัยแสงธรรม, จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่ปัจจุบัน	46 หมู่ 19 ตำบลรอบเวียง อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	ศักดิ์ชัย บวรเดชภักดี. (ผู้บรรยาย). (1 เมษายน - 14 พฤษภาคม 2564). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลเชียงราย. ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 7 (หน้า 1003-1015). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

